

PRZYPISYWANIE POZIOMU PRK DO KWALIFIKACJI

Warszawa 2017

Przypisywanie poziomu PRK do kwalifikacji

Autorzy:

dr Gabriela Ziewiec-Skokowska
Wojciech Stęchły
Emilia Danowska-Florczyk
Agnieszka Marszałek
dr Stanisław Sławiński

Konsultacje merytoryczne:

dr Agnieszka Chłoń-Domińczak

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8
01-180 Warszawa
tel. +48 22 241 71 00; www.ibe.edu.pl

© Copyright by: Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2017

Materiał opracowano w ramach projektu „Wspieranie realizacji I etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji”

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

Wstęp	5
Wprowadzenie	7
1. Poziomy kwalifikacji pełnych	9
2. Ogólne zasady określania poziomu PRK dla kwalifikacji cząstkowych	11
2.1. Kwalifikacje rynkowe	12
2.2. Kwalifikacje uregulowane	13
2.3. Kwalifikacje rzemieślnicze oraz kwalifikacje nadawane po ukończeniu kursów, szkoleń i innych form kształcenia	14
2.4. Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego	14
2.5. Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych	15
3. Zespół ekspertów	17
4. Etapy pracy zespołu ekspertów przygotowujących rekomendację	19
4.1. Analiza informacji o kwalifikacji	20
4.2. Przygotowanie propozycji wypełnienia tabeli zgodności	21
4.3. Wybór zestawów lub efektów o kluczowym znaczeniu – wypracowanie tabeli zgodności	29
4.4. Opracowanie rekomendacji dotyczącej przypisania poziomu PRK do kwalifikacji	30
Aneks 1. Wybrane przepisy dotyczące przypisywania poziomu PRK	31
Aneks 2. Schemat rekomendacji	41
Aneks 3. Schemat tabeli zgodności	43
Aneks 4. Przykładowa rekomendacja wraz z tabelą zgodności	45

Wstęp

Zasady przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) do kwalifikacji zostały określone w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)¹. PRK służy do klasyfikowania według poziomów kwalifikacji włączonych do ZSK. W publikacji omówiono sposób przypisywania poziomu PRK do kwalifikacji pełnych i częściowych. Tekst został przygotowany przede wszystkim z myślą o członkach zespołów ekspertów dokonujących porównania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów PRK².

Materiał bazuje na rezultatach projektu „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania krajowych ram kwalifikacji i krajowego rejestru kwalifikacji na rzecz uczenia się przez całe życie”³. W publikacji uwzględniono także doświadczenia zebrane w pierwszym roku wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

---

¹ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 986.

² Por. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, trybu powoływania ekspertów oraz procedury porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r., poz. 1321).

³ Projekt systemowy realizowany przez Instytut Badań Edukacyjnych w latach 2010–2015 na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wprowadzenie

Każda kwalifikacja włączona do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji musi mieć przypisany poziom PRK. Przypisanie poziomów do kwalifikacji ułatwia porównywanie między sobą kwalifikacji uzyskiwanych w Polsce, a także porównywanie polskich kwalifikacji z kwalifikacjami nadawanymi w innych krajach⁴.

Poziomy PRK kwalifikacji pełnych zostały przypisane w ustawie o ZSK⁵. Przypisywanie poziomu PRK do różnych rodzajów kwalifikacji cząstkowych włączanych do ZSK odbywa się według zasad określonych w ustawie. Zasady te są ważnym czynnikiem zwiększającym wiarygodność i przejrzystość kwalifikacji włączonych do ZSK oraz zapewniającym spójność całego systemu.

Informacja o poziomie PRK jest umieszczana na dokumencie potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji (świadectwie, dyplomie, certyfikacie itp.). Znak graficzny informujący o poziomie PRK może być umieszczany tylko na dokumentach potwierdzających nadanie kwalifikacji włączonych do ZSK. Dokumenty zawierające oznaczenie poziomu PRK mogą wydawać wyłącznie instytucje, które uzyskały uprawnienie do certyfikowania tych kwalifikacji zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o ZSK.

Polska Rama Kwalifikacji integruje różne podsystemy kwalifikacji w ramach ZSK. Rama jest narzędziem pozwalającym porządkować kwalifikacje w odniesieniu do ogólnych charakterystyk efektów uczenia się właściwych dla każdego poziomu. W PRK, podobnie jak w ramie europejskiej (ERK), wyodrębniono i scharakteryzowano osiem poziomów.

Poszczególne poziomy opisywane są za pomocą ogólnych stwierdzeń charakteryzujących wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które musi spełniać osoba posiadająca kwalifikację danego poziomu. Charakterystyki kolejnych poziomów PRK odzwierciedlają rosnący zakres i stopień złożoności wymagań w tych zakresach⁶ (rysunek 1).

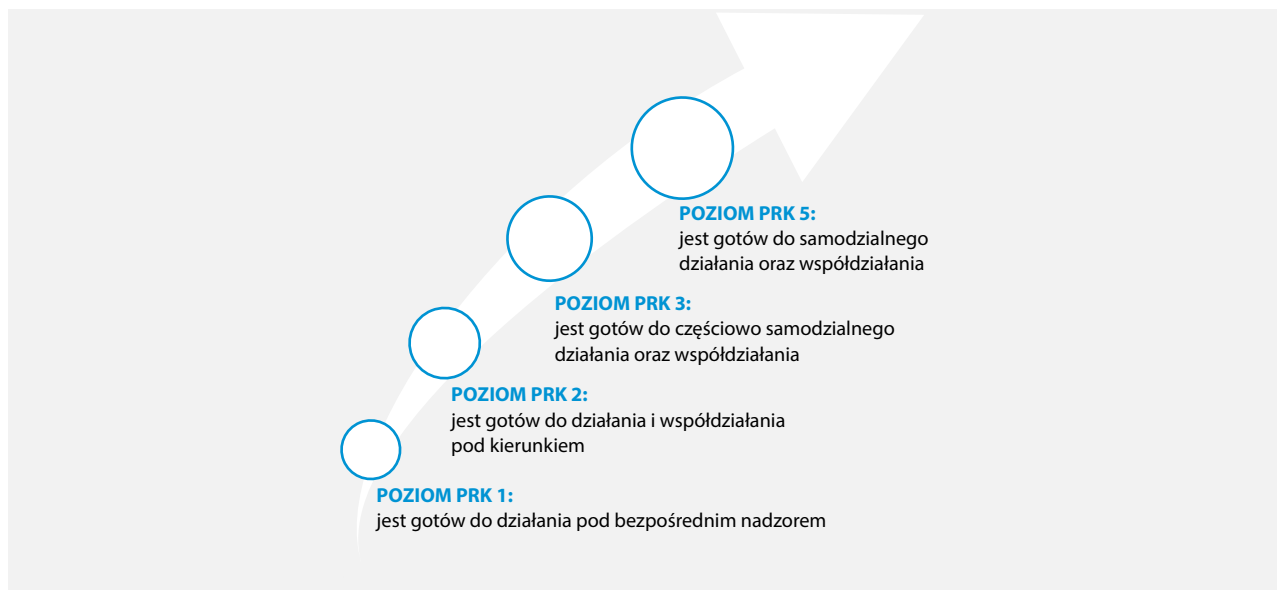
⁴ Por. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie.

⁵ Zob. art. 8 ustawy.

⁶ Szerzej na temat konstrukcji PRK i progresji wymagań na kolejnych poziomach czytaj w: *Polska Rama Kwalifikacji. Poradnik użytkownika*, Warszawa, Instytut Badań Edukacyjnych, 2016.

Rysunek 1. Przykład progresji wymagań dotyczących umiejętności współpracy na kolejnych poziomach PRK

Charakterystyki poziomów PRK są spójne z charakterystykami odpowiednich poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji. W Polsce wyróżniono charakterystyki pierwszego i drugiego stopnia⁷:

- charakterystyki pierwszego stopnia (uniwersalne) dotyczą wszystkich rodzajów kwalifikacji,
- charakterystyki drugiego stopnia są typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach:
  - » edukacji ogólnej,
  - » szkolnictwa wyższego,
  - » kształcenia i szkolenia zawodowego.

Charakterystyki pierwszego i drugiego stopnia stanowią spójną całość i należy czytać je łącznie, by w pełni zrozumieć specyfikę poszczególnych poziomów PRK⁸. Charakterystyki poziomów PRK służą przede wszystkim do określania poziomu PRK dla kwalifikacji już opisanej. Mogą one być także pomocne na etapie tworzenia opisu kwalifikacji w formułowaniu efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji.

Poziom PRK odnosi się do konkretnej kwalifikacji, a nie do osoby, która ją posiada. W wyniku uczenia się i gromadzenia różnych doświadczeń ta sama osoba może mieć kilka kwalifikacji na różnych poziomach PRK, np. doktor nauk humanistycznych (poziom 8 PRK) równocześnie może mieć kwalifikację muzyka uzyskaną po ukończeniu średniej szkoły muzycznej (poziom 5 PRK) oraz rynkową kwalifikację w zakresie montowania stolarki budowlanej (poziom 3).

⁷ Obok Polskiej Ramy Kwalifikacji w ramach ZSK mogą także powstawać ramy sektorowe (SRK). SRK, zachowując ogólny poziom opisu charakterystyk danego poziomu, zawęża je zakresowo do konkretnej dziedziny, branży, sektora. Dzięki czemu SRK ułatwia określenie poziomu dla kwalifikacji branżowych.

⁸ Szerzej na temat PRK patrz w: *Polska Rama Kwalifikacji. Poradnik użytkownika i Polska Rama Kwalifikacji*, Warszawa, Instytut Badań Edukacyjnych, 2017.

1. Poziomy kwalifikacji pełnych

Kwalifikacje pełne są nadawane wyłącznie w ramach systemów oświaty i szkolnictwa wyższego po ukończeniu określonych etapów kształcenia (szkoły albo studiów). Wszystkie kwalifikacje pełne zostały wskazane w ustawie o ZSK i z mocy prawa zostały włączone do systemu. Poziom PRK wszystkich kwalifikacji pełnych został ustalony w ustawie.

Tabela 1. Poziomy kwalifikacji pełnych ustalone w ustawie o ZSK

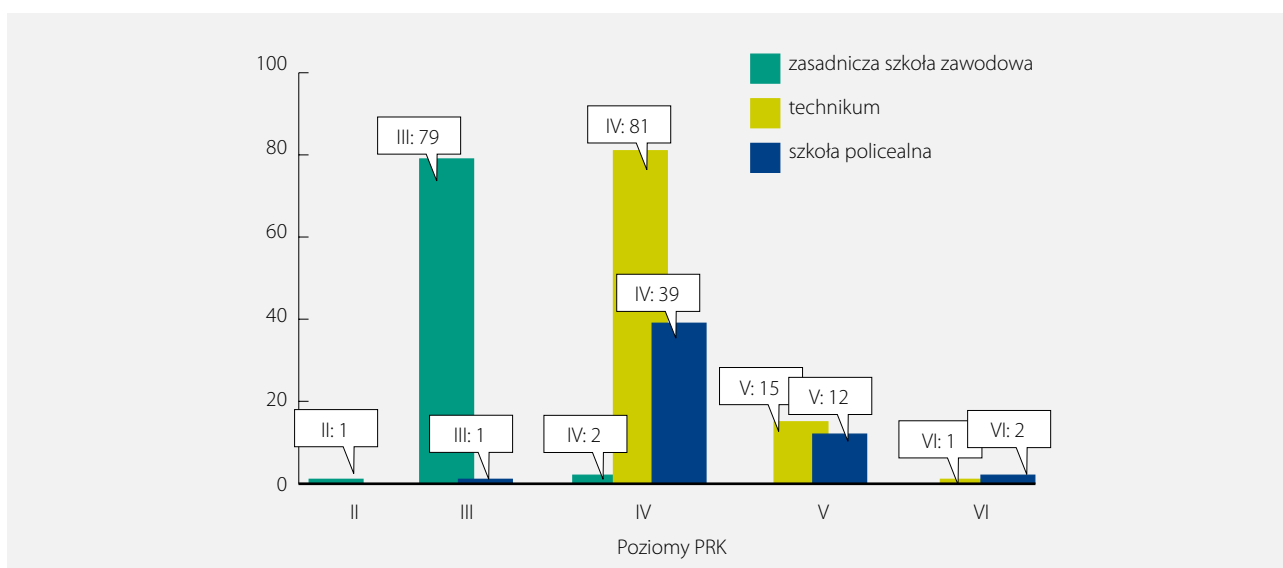
Nazwa kwalifikacji	Poziom PRK
świadectwo ukończenia sześcioletniej szkoły podstawowej	1 poziom PRK
świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej	2 poziom PRK
świadectwo ukończenia szkoły muzycznej I stopnia	1 poziom PRK
świadectwo ukończenia ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia	1 poziom PRK
świadectwo ukończenia gimnazjum	2 poziom PRK
dypłom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie	3 poziom PRK*
dypłom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie	3 poziom PRK*
świadectwo czeladnicze wydawane po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia i zdaniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle	3 poziom PRK*
dypłom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu technikum lub szkoły policealnej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie	4 poziom PRK*
dypłom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu branżowej szkoły II stopnia albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie	4 poziom PRK*
dypłom ukończenia szkoły artystycznej potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego	4 poziom PRK*
świadectwo dojrzałości	4 poziom PRK
dypłom ukończenia kolegium nauczycielskiego	5 poziom PRK
dypłom ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych	5 poziom PRK
dypłom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych	5 poziom PRK
dypłom ukończenia studiów pierwszego stopnia	6 poziom PRK

dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia	7 poziom PRK
dyplom ukończenia jednolitych studiów magisterskich	7 poziom PRK
dyplom doktorski	8 poziom PRK

*Zgodnie z ustawą o ZSK (art. 8) Minister Edukacji Narodowej może określić w rozporządzeniu inny poziom dla kwalifikacji z tej grupy.

Zróznicowanie poziomów PRK kwalifikacji pełnych uzyskiwanych w szkolnictwie zawodowym według stanu na koniec roku 2016 ilustruje wykres 1.

Wykres 1. Liczba kwalifikacji pełnych według poziomów PRK możliwych do uzyskania w różnych typach szkół zawodowych

Źródło: obliczenia własne na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2094).

2. Ogólne zasady określania poziomu PRK dla kwalifikacji cząstkowych

Zgodnie z ustawą o ZSK kwalifikacjami cząstkowymi są:

- kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych,
- kwalifikacje rynkowe (w tym nadawane po ukończeniu innych niż studia podyplomowe form kształcenia prowadzonych przez uczelnie, instytuty naukowe PAN i instytuty badawcze),
- kwalifikacje uregulowane,
- kwalifikacje rzemieślnicze,
- kwalifikacje wyodrębnione w zawodach w szkolnictwie zawodowym.

Poziom PRK kwalifikacji zależy od efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji. W ZSK efekty uczenia się są kluczowym elementem opisu kwalifikacji. Przez efekty uczenia się rozumie się to, co w wyniku różnego typu aktywności człowiek:

- wie i rozumie (wiedza),
- potrafi wykonać (umiejętności),
- rozpoznaje jako swoje obowiązki, które gotów jest podjąć, i za które gotów jest brać odpowiedzialność (kompetencje społeczne).

W ZSK określenie poziomu PRK dla kwalifikacji cząstkowych następuje na podstawie porównania wymaganych dla niej efektów uczenia się z charakterystykami poziomów w Polskiej Ramie Kwalifikacji. Dla określania poziomu PRK nie ma znaczenia, czy wymagane dla kwalifikacji efekty uczenia się są osiągnięte w ramach zorganizowanej edukacji, czy w inny sposób. W wyniku porównania wymaganych efektów z charakterystykami poziomów ustalony zostaje najbardziej odpowiedni dla danej kwalifikacji poziom PRK (według zasady najlepszego dopasowania – ang. *best fit*). Dlatego poziom PRK można przypisać do kwalifikacji cząstkowej, jeżeli da się porównać efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów w PRK.

W zasadzie poziom PRK przypisuje się do kwalifikacji cząstkowych, jeżeli efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały opisane według następującej struktury:

- a. syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się,
- b. wyodrębnione zestawy efektów uczenia się,

- c. poszczególne efekty uczenia się w zestawach wraz z kryteriami weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się⁹.

Wymóg opisanie efektów uczenia się zgodnie z tą strukturą nie dotyczy:

- kwalifikacji w szkolnictwie zawodowym,
- kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,
- kwalifikacji uregulowanych włączanych do ZSK na zasadach przejściowych¹⁰.

Kluczową rolę w decydowaniu o poziomie PRK kwalifikacji cząstkowych ustawa o ZSK powierza ciału kolegialnemu. Wyznaczony zespół ekspertów dokonuje porównania efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów ramy i na tej podstawie sporządza rekomendację w sprawie poziomu. Rekomendacja ta jest wiążąca dla organu podejmującego formalnie decyzję o przypisaniu poziomu PRK do kwalifikacji. Zasady funkcjonowania zespołu ekspertów oraz porównywania efektów uczenia się z charakterystykami poziomów w PRK zostały uregulowane w rozporządzeniu¹¹.

2.1. Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe są nieuregulowane przepisami prawa powszechnie obowiązującego, ich nadawanie odbywa się na zasadach swobody działalności gospodarczej. Są one tworzone przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Kwalifikacja rynkowa może być włączona do ZSK przez ministra właściwego dla danej kwalifikacji na wniosek zainteresowanego podmiotu. Skierowany do ministra właściwego wniosek o włączenie kwalifikacji do ZSK musi zawierać opis kwalifikacji zgodny z wymaganiami ustawy oraz propozycję poziomu PRK.

Minister właściwy, po stwierdzeniu, że kwalifikacja powinna zostać włączona do ZSK i ustaleniu (we współpracy z wnioskodawcą) ewentualnych korekt i uzupełnień w opisie kwalifikacji wynikających z pozyskanych uwag i opinii oraz oceny merytorycznej, przekazuje wszystkie materiały dotyczące danej kwalifikacji powołanemu przez siebie zespołowi ekspertów. Zadaniem zespołu ekspertów jest porównanie efektów uczenia się opisanych we wniosku z charakterystykami poziomów PRK i przygotowanie na tej podstawie rekomendacji w sprawie poziomu PRK dla tej kwalifikacji (więcej patrz rozdziały 3 i 4). W trakcie prac zespół ekspertów także współpracuje z wnioskodawcą w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień i ewentualnego doprecyzowania opisu kwalifikacji¹².

⁹ Por. art. 9 ustawy o ZSK.

¹⁰ Zob. art. 104 ust. 3 ustawy o ZSK. W okresie przejściowym wymagane dla takiej kwalifikacji efekty uczenia się mogą być przedstawione niezgodnie z wytycznymi ustawy o ZSK, ale muszą być wskazane na tyle konkretnie, aby możliwe było wiarygodne odniesienie ich do charakterystyk poziomów w PRK. W ciągu 3 lat od włączenia takiej kwalifikacji do ZSK minister musi dostosować jej opis, w tym opis efektów uczenia się, do wymogów ZSK.

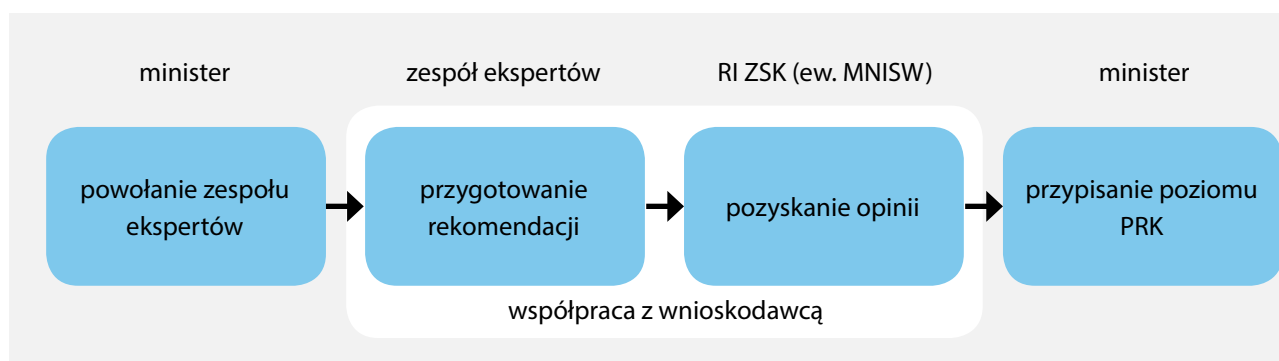
¹¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, trybu powoływania ekspertów oraz procedury porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r., poz. 1321).

¹² Zob. art. 22 ustawy o ZSK.

Następnie rekomendację zespołu ekspertów opiniuje Rada Interesariuszy ZSK (RI ZSK)¹³, która czuwa nad spójnością rozwiązań funkcjonujących w ramach ZSK oraz współuczestniczy w wyznaczaniu kierunków jego rozwoju. Jeśli Rada Interesariuszy zgłosi zastrzeżenia do poziomu wskazanego w rekomendacji, zespół ekspertów sporządza ponownie rekomendację, w której jest zobowiązany odnieść się do opinii Rady. Rekomendacja zespołu ekspertów jest dla ministra właściwego wiążąca. Minister przypisuje poziom PRK do kwalifikacji, wydając stosowne obwieszczenie, w którym informuje o włączeniu danej kwalifikacji do ZSK.

Podstawowe działania podejmowane po stwierdzeniu, że kwalifikacja powinna być włączona do ZSK, prowadzące do przypisania poziomu PRK, przedstawia rysunek 2.

Rysunek 2. Działania prowadzące do przypisania poziomu PRK

W przypadku kwalifikacji, dla których z rekomendacji wynika poziom 6, 7 lub 8, ustawa o ZSK przewiduje możliwość zwrócenia się ministra właściwego do ministra odpowiedzialnego za obszar szkolnictwa wyższego o opinię w sprawie zasadności dokonanego porównania wymaganych efektów uczenia dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów PRK. Dla zespołu ekspertów (i ministra właściwego) opinia ta nie jest jednak wiążąca.

2.2. Kwalifikacje uregulowane

W rozumieniu ustawy o ZSK kwalifikacje uregulowane to kwalifikacje ustanowione przepisami prawa, z wyłączeniem kwalifikacji nadawanych w systemach oświaty i szkolnictwa wyższego. Minister właściwy może włączyć taką kwalifikację do ZSK, jeżeli jest ona opisana w sposób określony w ustawie¹⁴. W okresie przejściowym minister może włączyć do ZSK także kwalifikację uregulowaną niespełniającą tych wymogów, pod warunkiem że efekty uczenia wymagane dla danej kwalifikacji są wskazane na tyle konkretnie, żeby można je wiarygodnie odnieść do charakterystyk poziomów w PRK¹⁵.

¹³ Rada Interesariuszy ZSK jest organem działającym przy ministrze koordynatorze ZSK, złożonym z przedstawicieli środowisk i instytucji zainteresowanych funkcjonowaniem kwalifikacji. Zadaniem Rady jest wspieranie Ministra Edukacji Narodowej jako ministra koordynatora ZSK.

¹⁴ Zob. art. 38 ust. 1 ustawy o ZSK. Szerzej na temat włączania kwalifikacji uregulowanych do ZSK w publikacji „Włączanie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji” – IBE 2017.

¹⁵ Zob. art.104 ustawy o ZSK.

Przypisywanie poziomu PRK do kwalifikacji uregulowanej przebiega w analogiczny sposób jak w przypadku kwalifikacji rynkowych. Różnica polega jedynie na tym, że efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji, które zespół ekspertów powołany przez ministra właściwego porównuje z charakterystykami poziomów PRK, są zapisane w aktach prawnych regulujących daną kwalifikację. Dlatego korekty w opisie kwalifikacji wynikające z prac nad przypisaniem poziomu w odpowiednim momencie muszą doprowadzić do nowelizacji aktów prawnych.

Tak jak w przypadku kwalifikacji rynkowej, rekomendacja zespołu ekspertów przekazywana jest do zaopiniowana Radzie Interesariuszy, a w przypadku kwalifikacji z poziomu 6, 7 lub 8 może być przekazana do zaopiniowana także ministrowi ds. nauki i szkolnictwa wyższego. W przypadku kwalifikacji uregulowanej rekomendacja zespołu ekspertów również jest dla ministra właściwego wiążąca. Poziom PRK do kwalifikacji uregulowanej minister przypisuje, wydając obwieszczenie, w którym informuje o włączeniu jej do ZSK.

2.3. Kwalifikacje rzemieślnicze oraz kwalifikacje nadawane po ukończeniu kursów, szkoleń i innych form kształcenia¹⁶

Do ZSK mogą być włączane kwalifikacje rzemieślnicze¹⁷ oraz kwalifikacje częściowe nadawane przez uczelnie, instytuty naukowe PAN i instytuty badawcze po ukończeniu prowadzonych przez nie kursów doszkalających i szkoleń oraz innych form kształcenia. Włączanie tych kwalifikacji do ZSK oraz przypisywanie im poziomu PRK odbywa się na zasadach obowiązujących dla kwalifikacji rynkowych (patrz rozdział 2.1). Odpowiednio Związek Rzemiosła Polskiego, rada podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub instytutu składa do ministra właściwego wnioski o włączenie kwalifikacji do ZSK, który zawiera opis kwalifikacji zgodny z wymaganiami ustawy oraz propozycję poziomu PRK.

2.4. Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego

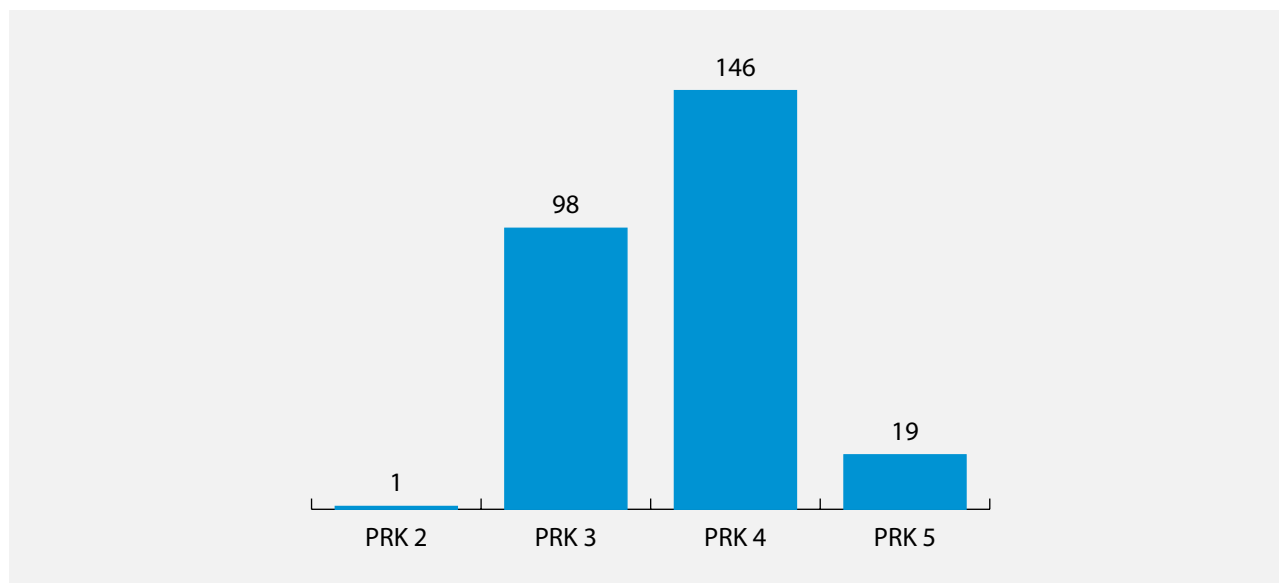
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnych są jedynymi kwalifikacjami częściowymi, które zostały włączone do ZSK z mocy ustawy. Poziomy PRK dla kwalifikacji z tej grupy są określone przez Ministra Edukacji Narodowej w rozporządzeniu. Według obecnie obowiązującego rozporządzenia¹⁸ kwalifikacje częściowe nadawane w szkolnictwie zawodowym najczęściej mają poziom 3 lub 4 (zob. wykres 2).

¹⁶ Z wyłączeniem kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w rozdziale 2.5.

¹⁷ Te, które nie są ujęte w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

¹⁸ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. poz. 622).

Wykres 2. Liczba kwalifikacji cząstkowych nadawanych w szkolnictwie zawodowym według poziomów PRK (stan na koniec 2016 r.)

Źródło: obliczenia własne na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2094).

Minister Edukacji, ustalając poziomy kwalifikacji cząstkowych w szkolnictwie zawodowym, przeprowadza porównanie efektów uczenia się z charakterystykami poziomów PRK, stosując się do zasad określonych dla niego w rozporządzeniu w sprawie warunków, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, trybu powoływania ekspertów oraz procedury porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji¹⁹.

2.5. Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych

Kwalifikacja nadawana po ukończeniu studiów podyplomowych także może być włączona do ZSK po uprzednim przypisaniu jej poziomu PRK. Zgodnie z ustawą o ZSK kwalifikacje z tej grupy mogą mieć 6 lub 7 poziom PRK. Decyzję w sprawie przypisania poziomu oraz włączenia tego rodzaju kwalifikacji do ZSK podejmuje rada podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni (instytutu naukowego PAN, instytutu badawczego) prowadzącej dane studia podyplomowe. Ze względu na odmienną sposobu tworzenia kwalifikacji oraz odrębność procedury włączania ich do ZSK, niektóre wymogi dotyczące przypisywania poziomu PRK do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych zostały zdefiniowane trochę inaczej²⁰.

Kluczową rolę w przypisywaniu poziomu do tych kwalifikacji ma zespół ekspertów, który dokonuje porównania wymaganych dla danej kwalifikacji efektów kształcenia

¹⁹ Dz.U. z 2016 r., poz. 1321.

²⁰ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2016 r. określającego m.in. warunki, jakie muszą spełniać eksperci, nie stosuje się np. paragrafu 3 (oznacza to, że w zespole mogą być osoby, które, uczestniczyły w przygotowaniu opisu danej kwalifikacji, opisu jej efektów kształcenia lub propozycji dotyczących przypisania poziomu PRK) oraz paragrafu 6 dotyczącego obowiązku umieszczania na portalu ZSK nazwisk osób wchodzących w skład zespołu ekspertów. Patrz także paragraf 8, 10 ust. 5 i 11 ust. 3 ww. rozporządzenia.

z charakterystykami poziomów PRK. Zespół powołuje rada podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub rada naukowa danego instytutu. Porównanie efektów kształcenia wymaganych dla kwalifikacji z PRK może zostać dokonane jeszcze przed podjęciem uchwały dotyczącej planu i programu studiów podyplomowych. Podobnie jak w przypadku kwalifikacji rynkowych, rekomendacja zespołu ekspertów jest przesyłana do zaopiniowania przez Radę Interesariuszy ZSK. W przypadku zastrzeżeń zespół sporządza ponowną rekomendację, w której odnosi się do uwag Rady Interesariuszy. Formalnie decyzję o przypisaniu poziomu PRK podejmuje rada podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub rada naukowa danego instytutu na podstawie rekomendacji.

3. Zespół ekspertów

W celu przygotowania rekomendacji dotyczącej poziomu kwalifikacji uregulowanej lub rynkowej, która ma być włączona do ZSK, minister właściwy powołuje zespół ekspertów. Zespół ekspertów porównujący efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji z charakterystykami PRK powinien składać się z osób kompetentnych, bezstronnych i wiarygodnych. W celu zapewnienia transparentności procesu skład zespołu ekspertów jest podawany do publicznej wiadomości na portalu ZSK w zakładce „ogłoszenia”²¹.

Zespół ekspertów składa się z trzech albo pięciu osób, które muszą spełniać określone w rozporządzeniu warunki:

- każdy członek zespołu musi posiadać kwalifikację pełną, co najmniej na poziomie 6 PRK²², a w przypadku kwalifikacji, dla której proponuje się przypisanie poziomu 6 PRK lub wyższego – kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 7 PRK;
- każdy członek zespołu musi spełnić co najmniej jeden z poniższych warunków:
  - » posiadać udokumentowane aktualne doświadczenie w zakresie zbliżonym do działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację,
  - » posiadać udokumentowane aktualne doświadczenie w ocenianiu jakości wykonywania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację,
  - » posiadać udokumentowane aktualne doświadczenie w przygotowywaniu osób uczących się do podejmowania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację,
- posiadać udokumentowane aktualne doświadczenie w ocenianiu przygotowania osób uczących się do podejmowania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację,
- posiadać wiedzę na temat sporządzania opisu kwalifikacji oraz opisywania efektów uczenia się dla kwalifikacji²³.

Minister może powołać do zespołu w szczególności:

- pracowników urzędu go obsługującego, jednostki podległej lub nadzorowanej,

²¹ Zob. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, trybu powoływania ekspertów oraz procedury porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji – paragraf 6.

²² Możliwe jest także powołanie do zespołu ekspertów osób posiadających kwalifikację pełną na poziomie niższym niż 6 PRK. Dotyczy to wyjątkowych przypadków, w których kwalifikacja ma charakter unikatowy i nie ma ekspertów w tej dziedzinie, którzy posiadaliby ukończone studia wyższe.

²³ Paragraf 2 ww. rozporządzenia.

- osoby związane ze środowiskami pracodawców, pracowników, przedstawicieli stowarzyszeń zawodowych, stowarzyszeń branżowych, samorządów gospodarczych, organizacji gospodarczych²⁴.

Do zespołu nie mogą być powołane osoby, które w jakikolwiek sposób uczestniczyły w przygotowaniu opisu danej kwalifikacji, opisu jej efektów uczenia lub propozycji dotyczących przypisania poziomu PRK²⁵.

Przedmiotem prac zespołu ekspertów jest pełna dokumentacja dotycząca kwalifikacji, w skład której wchodzi: wniosek o włączenie kwalifikacji do ZSK (dot. kwalifikacji rynkowej²⁶) oraz wszystkie inne dokumenty dotyczące sprawy, np. uwagi pozyskane w trakcie konsultacji, opinie specjalistów, ustosunkowanie się wnioskodawcy do zgłaszanych uwag i propozycji oraz korekty wprowadzone do opisu kwalifikacji. Działania zespołu ekspertów zostały szerzej opisane w rozdziale 4.

Zespół ekspertów przekazuje ministrowi właściwemu dokumentację przebiegu prac nad porównaniem efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, która obejmuje:

- propozycje wypełnienia tabeli zgodności przygotowane indywidualnie przez każdego z członków zespołu ekspertów;
- notatki ze spotkań zespołu ekspertów zawierające w szczególności wnioski ze spotkań oraz rozbieżności i uwagi dotyczące propozycji przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji;
- rekomendację zespołu ekspertów dotyczącą przypisania poziomu PRK do kwalifikacji wraz z tabelą zgodności przedstawiającą efekty uczenia się odniesione do poziomów PRK, przyjętą przez zespół ekspertów²⁷.

Minister przekazuje rekomendację Radzie Interesariuszy ZSK do zaopiniowania. W wypadku negatywnej opinii Rady zespół ekspertów sporządza ponownie rekomendację, w której odnosi się do opinii Rady²⁸.

---

²⁴ Paragraf 4 ww. rozporządzenia.

²⁵ Paragraf 3 ww. rozporządzenia.

²⁶ W przypadku kwalifikacji uregulowanej przedmiotem prac nie jest wniosek, lecz informacje zawarte w przepisach regulujących daną kwalifikację oraz dane z karty przeglądu kwalifikacji uregulowanej (zob. *Przegląd kwalifikacji uregulowanych*, IBE 2017).

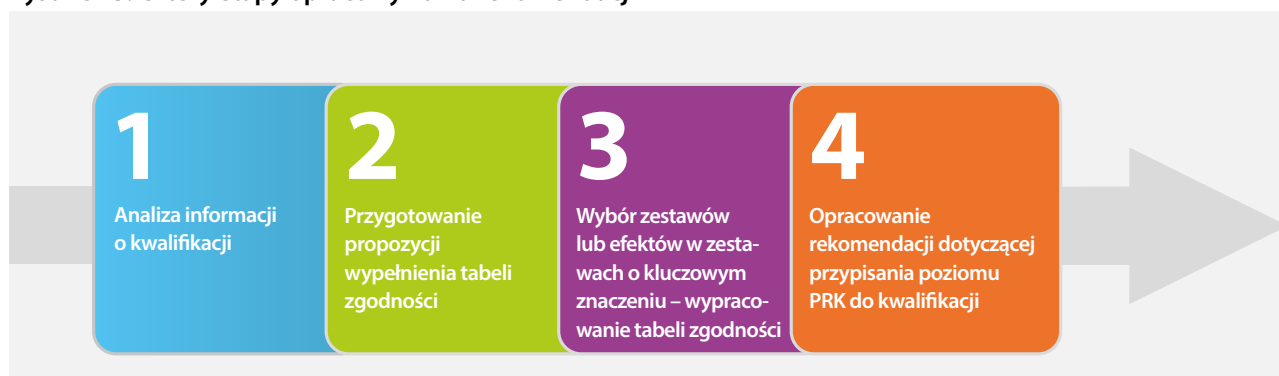
²⁷ Por. art. 21 ust. 3 ustawy o ZSK.

²⁸ Zob. paragraf 14 rozporządzenia dot. zespołu ekspertów.

4. Etapy pracy zespołu ekspertów przygotowujących rekomendację

Opracowanie rekomendacji dotyczącej przypisania poziomu PRK do kwalifikacji uregulowanej lub rynkowej obejmuje cztery etapy (rysunek 3).

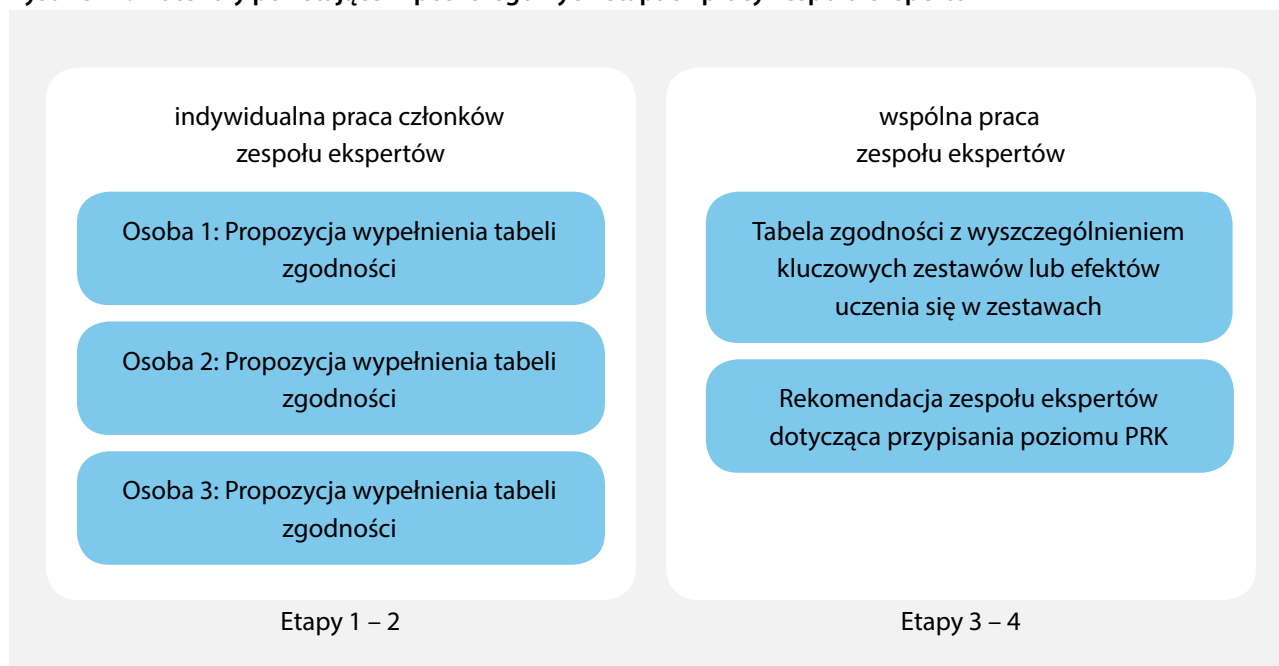
Rysunek 3. Cztery etapy opracowywania rekomendacji

Działania podejmowane w każdym z etapów służą zapewnieniu wiarygodności i trafności rekomendacji zespołu ekspertów dotyczącej przypisania poziomu PRK do kwalifikacji.

Najpierw członkowie zespołu ekspertów pracują indywidualnie – analizują informacje o kwalifikacji (etap 1) oraz opracowują propozycje wypełnienia tabel zgodności (etap 2). Następnie zespół ekspertów podczas spotkania (lub spotkań) wypracowuje wspólną wersję tabeli zgodności (etap 3) oraz tekst rekomendacji (etap 4). Efekty pracy członków zespołu ekspertów ilustruje rysunek 4.

Rysunek 4. Materiały powstające w poszczególnych etapach pracy zespołu ekspertów

4.1. Analiza informacji o kwalifikacji

Każdy z członków zespołu ekspertów indywidualnie dokonuje analizy informacji o kwalifikacji ważnych z punktu widzenia określenia poziomu PRK dla kwalifikacji. Wyniki tych analiz są niezbędną podstawą do podjęcia kolejnych działań. Uważne zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą kwalifikacji jest niezbędne do oceny informacji o złożoności i zaawansowania efektów uczenia się. W trakcie analizy informacji o kwalifikacji członkowie zespołu ekspertów powinni także zidentyfikować ewentualne braki lub zapisy budzące wątpliwość, które wcześniej nie zostały dostrzeżone. W ten sposób praca zespołu ekspertów przyczynia się do zapewnienia odpowiedniej jakości kwalifikacji włączanych do ZSK.

Członkowie zespołu ekspertów analizując informacje o kwalifikacji powinni szczególną uwagę zwrócić na merytoryczny sens zapisów określających²⁹:

- syntetyczną charakterystykę efektów uczenia się (zwięzły, ogólny opis wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierający charakterystykę działań, które jest gotowa podejmować osoba posiadająca daną kwalifikację),
- wyodrębnione zestawy efektów uczenia się,
- poszczególne efekty uczenia się wraz z kryteriami weryfikacji.

Analizując efekty uczenia się, członkowie zespołu powinni zwracać szczególną uwagę na kryteria ich weryfikacji, które mogą istotnie rzutować na określenie poziomu PRK (zob. tabele 2 i 3).

Tabela 2. Odniesienie efektu uczenia się „Dobiera narzędzia” do składnika opisu 2 poziomu PRK

Efekt uczenia się	Kryteria weryfikacji
Dobiera narzędzia	Rozróżnia narzędzia dostępne na typowym stanowisku pracy, omawia zasady ich stosowania (także te wynikające z przepisów BHP)
	Utrzymuje porządek na stanowisku pracy
<p>Najlepiej odpowiadający składnik opisu poziomu PRK (deskryptor): Potrafi używać typowego wyposażenia stanowisk pracy związanych z wykonywaniem prostych działań zawodowych, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa (P2Z_UN)</p> <p style="text-align: center;">Poziom 2 PRK</p>	

²⁹ Szerzej na temat sposobu przedstawienia efektów uczenia się w opisie kwalifikacji czytaj w publikacji pt. „Opisywanie kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego. Poradnik”.

Tabela 3. Odniesienie tego samego efektu uczenia się do składnika opisu 4 poziomu PRK

Efekt uczenia się	Kryteria weryfikacji
Dobiera narzędzia	Omawia niezbędne wyposażenie stanowiska pracy
	Wyjaśnia zasady stosowania poszczególnych narzędzi
	Uzasadnia dobór narzędzi
<p>Najlepiej odpowiadający składnik opisu poziomu PRK (deskryptor): Potrafi projektować stanowiska pracy potrzebne do wykonywania umiarkowanie złożonych zadań zawodowych (P4Z_UN)</p> <p style="text-align: center;">Poziom 4 PRK</p>	

Przy analizie kwalifikacji rynkowej istotne są także inne informacje zawarte we wniosku o włączenie kwalifikacji do ZSK, ponieważ efekty uczenia się powinny być analizowane w szerszym kontekście (np. sytuacji, w jakich sprawdzane będzie ich osiągnięcie). W szczególności pomocne mogą być następujące informacje:

- warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji, w szczególności wymagany poziom wykształcenia,
- wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację,
- typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji,
- odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze i ujętych już w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (poziom PRK przypisany do tych kwalifikacji powinien być brany pod uwagę).

4.2. Przygotowanie propozycji wypełnienia tabeli zgodności

Podstawą propozycji wypełnienia tabeli zgodności musi być ocena stopnia złożoności i zaawansowania poszczególnych efektów uczenia się. Każdy z członków zespołu ekspertów przygotowuje swoją propozycję wypełnienia tabeli zgodności niezależnie od pozostałych członków zespołu. Wszystkie efekty uczenia się w zestawach należy odnieść do składników opisów poziomów PRK. W trakcie odnoszenia poszczególnych efektów uczenia się do składników opisów poziomów PRK zastosowanie powinna znaleźć zasada najlepszego dopasowania (ang. *best fit*), tj. szukania takiego składnika opisu poziomu PRK, który danemu efektowi uczenia się odpowiada lepiej niż pozostałe. Przykładowe odniesienia przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Przykładowe odniesienia wybranych efektów uczenia się do składników opisów poszczególnych poziomów PRK (charakterystyki typowe dla kwalifikacji zawodowych)

Przykładowe odniesienie do poziomu 2 PRK		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
1.	Dobiera środki, urządzenia i technologie wykorzystywane podczas czyszczenia i konserwacji wnętrza pojazdu	a) Dobiera technologię czyszczenia i konserwacji poszczególnych elementów wnętrza pojazdu b) Rozpoznaje materiały tapicerskie stosowane na siedzeniach i kanapach c) Rozpoznaje materiały stosowane na kokpitach samochodów d) Dobiera urządzenia wykorzystywane podczas czyszczenia i konserwacji wnętrza pojazdu e) Dobiera środki stosowane do czyszczenia i konserwacji wnętrza pojazdu f) Opracowuje plan wykonania czynności czyszczenia i konserwacji wnętrza pojazdu
Najlepiej dopasowane składniki opisu poziomu 2 PRK:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znając i rozumie metody i technologie związane z wykonywanymi działaniami zawodowymi [P2Z_WO] ▪ Znając i rozumie podstawowe cechy materiałów wykorzystywanych do wykonywania działań zawodowych [P2Z_WN] ▪ Potrafi planować proste działania zawodowe pod kierunkiem bardziej doświadczonej osoby i korygować plan stosownie do okoliczności [P2Z_UO] 		
Przykładowe odniesienie do poziomu 3 PRK		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
2.	Przygotowuje motocykle do diagnostyki	a) Zabezpiecza motocykle przed uszkodzeniem lub niezamierzonym przesunięciem na stanowisku diagnostycznym b) Oczyszcza motocykle z zabrudzeń powstałych w czasie użytkowania
Najlepiej dopasowany składnik opisu poziomu 3 PRK:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potrafi wykonywać działania składające się na niezbyt złożone zadania zawodowe [P3Z_UO] 		

Przykładowe odniesienie do poziomu 4 PRK		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
3.	Konserwuje i naprawia instalacje nawadniające	a) Wymienia rodzaje instalacji nawadniających b) Określa sposób naprawy i konserwacji elementów instalacji nawadniającej c) Wykonuje czynności związane z naprawą i konserwacją instalacji nawadniającej d) Wskazuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska obowiązujące podczas konserwacji i naprawy instalacji nawadniających
	Najlepiej dopasowane składniki opisu poziomu 4 PRK:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znając i rozumie typowe i inne często stosowane metody i technologie stosowane przy wykonywaniu zadań zawodowych [P4Z_WO] ▪ Znając i rozumie obowiązujące przepisy bhp odnoszące się do wykonywanych zadań zawodowych [P4Z_WO] ▪ Potrafi wykonywać umiarkowanie złożone zadania zawodowe często w zmiennych, przewidywalnych warunkach [P4Z_UO] 	
Przykładowe odniesienie do poziomu 5 PRK		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
4.	Prowadzi politykę finansową	a) Określa politykę cenową oferowanych usług (rabaty, upusty, karty stałego klient itp.) b) Monitoruje dzienne obroty c) Monitoruje wydatki d) Analizuje skuteczność działań promocyjnych i reklamowych e) Nadzoruje prowadzenie dokumentacji finansowej i odprowadzanie danin publicznych
	Najlepiej dopasowane składniki opisu poziomu 5 PRK:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potrafi dokonywać analizy prowadzonej działalności zawodowej w oparciu o dostępne dane ilościowe [P5Z_UI] ▪ Potrafi opracowywać i prowadzić dokumentację wymaganą w działalności zawodowej [P5Z_UI] 	

	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
5.	Dobiera środki przekazu i materiały do charakteru programu zwiedzania oraz do potrzeb obsługiwanej grupy turystów	a) Kompletuje materiały niezbędne do realizacji programu zwiedzania (notatki, plany miast, zdjęcia archiwalne) z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych rodzajów grup turystycznych, w tym grup turystów z różną formą niepełnosprawności b) Przygotowuje scenariusz zwiedzania w ustalonym czasie dla określonej grupy turystów
Najlepiej dopasowany składnik opisu poziomu 5 PRK:		
<ul style="list-style-type: none"> Potrafi przygotowywać plan działań dotyczący zadań zawodowych, własnych i kierowanego zespołu, z uwzględnieniem zmiennych, dających się przewidzieć warunków, oraz korygować plan stosownie do okoliczności [P5Z_UO] 		
Przykładowe odniesienie do poziomu 6 PRK		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
6.	Monitoruje pracę zespołu	a) Wyznacza zadania i standard ich realizacji b) Monitoruje i omawia przebieg wykonywanych zadań c) Uzgadnia z pracownikiem sposoby poprawy efektów działań d) Ocenia jakość wykonanych zadań e) Przestrzega zasad wymiany informacji w zespole f) Prowadzi analizę ryzyka osiągnięcia celów zespołu
Najlepiej dopasowane składniki opisu poziomu 6 PRK:		
<ul style="list-style-type: none"> Potrafi kierować zespołem pracowniczym / małą organizacją realizującą złożone zadania zawodowe w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach [P6Z_UO] Jest gotów do przestrzegania zasad obowiązujących w dziedzinie działalności zawodowej, dotyczących utrzymywania jakości prowadzonej działalności oraz kultury współpracy i kultury konkurencji [P6Z_KP] 		

Przykładowe odniesienie do poziomu 7 PRK	
Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
7. Uzasadnia techniczne i ekonomiczne skutki udziału organizacji w procesie normalizacji	a) Ocenia mikro- i makroekonomiczne korzyści z normalizacji w wybranej sferze działalności b) Sporządza analizę wewnętrznego i zewnętrznego środowiska (np. SWOT) wskazanej organizacji w odniesieniu do normalizacji c) Sporządza wykaz istniejących norm, jakie powinny być wdrożone przez wskazaną organizację d) Sporządza analizę techniczno-ekonomiczną dotyczącą formy uczestnictwa wskazanej organizacji w pracach normalizacyjnych
Najlepiej dopasowany składnik opisu poziomu 7 PRK:	
<ul style="list-style-type: none"> Potrafi analizować i oceniać prowadzoną działalność zawodową w perspektywie trendów rozwojowych w dziedzinie działalności zawodowej [P7Z_UO] 	

Podczas odnoszenia kolejnych efektów uczenia się do składników opisu poszczególnych poziomów krajowej ramy należy korzystać odpowiednio z charakterystyk poziomów PRK drugiego stopnia. W Polskiej Ramie Kwalifikacji są następujące charakterystyki drugiego stopnia:

- charakterystyki poziomów 1–4 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze ogólnym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz uczenia się nieformalnego,
- charakterystyka poziomu 5 drugiego stopnia typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4,
- charakterystyki poziomów 6–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4,
- charakterystyki poziomów 1–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz nieformalnego uczenia się.

Porównując efekty uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji, należy także sięgać do uniwersalnych charakterystyk poziomów 1–8 pierwszego stopnia, które również stanowią punkt odniesienia dla interpretacji analizowanych zapisów.

Podczas odnoszenia poszczególnych efektów uczenia się do poziomów PRK użyteczne jest posługiwanie się kodami poszczególnych zapisów w charakterystykach poziomów w PRK. Sposób kodowania przedstawiają tabele 5–9.

Tabela 5. Uniwersalne charakterystyki poziomów 1–8 pierwszego stopnia

P = poziom PRK (1...8) U = charakterystyka uniwersalna
W = wiedza
U = umiejętności
K = kompetencje społeczne
Przykłady: P1U_W = poziom 1 PRK, charakterystyka uniwersalna, wiedza P4U_U = poziom 4 PRK, charakterystyka uniwersalna, umiejętności P7U_K = poziom 7 PRK, charakterystyka uniwersalna, kompetencje społeczne

Tabela 6. Charakterystyki poziomów 1–4 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze ogólnym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz uczenia się nieformalnego

P = poziom PRK (1...4) O = charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze ogólnym
W = wiedza
J = język i komunikowanie się M = matematyka i nauki przyrodnicze F = funkcjonowanie społeczne
U = umiejętności
J = język i komunikowanie się M = matematyka i nauki przyrodnicze F = funkcjonowanie społeczne U = uczenie się
K = kompetencje społeczne
J = język i komunikowanie się Z = zdrowie i środowisko F = funkcjonowanie społeczne
Przykłady: P2O_WJ = poziom 2 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze ogólnym, wiedza – język i komunikowanie się P3O_UM = poziom 3 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze ogólnym, umiejętności – matematyka i nauki przyrodnicze P2O_UU = poziom 2 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze ogólnym, umiejętności – uczenie się P4O_KF = poziom 4 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze ogólnym, kompetencje społeczne – funkcjonowanie społeczne

Tabela 7. Charakterystyka poziomu 5 drugiego stopnia typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

P5 = poziom 5 PRK
W = wiedza
Z = zakres i głębokość K = kontekst
U = umiejętności
W = wykorzystanie wiedzy K = komunikowanie się O = organizacja pracy U = uczenie się
K = kompetencje społeczne
K = ocena O = odpowiedzialność R = rola zawodowa
Przykłady: P5_WK = poziom 5 PRK, charakterystyka 5 poziomu, wiedza – kontekst P5_UU = poziom 5 PRK, charakterystyka 5 poziomu, umiejętności – uczenie się P5_KR = poziom 5 PRK, charakterystyka 5 poziomu, kompetencje społeczne – rola zawodowa

Tabela 8. Charakterystyki poziomów 6–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

P = poziom PRK (6...8) S = charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego
W = wiedza
Z = zakres i głębokość K = kontekst
U = umiejętności
W = wykorzystanie wiedzy K = komunikowanie się O = organizacja pracy U = uczenie się
K = kompetencje społeczne

<p>K = ocena (krytyczna) O = odpowiedzialność R = rola zawodowa</p>
<p>Przykłady: P6S_WK = poziom 6 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego, wiedza – kontekst P7S_UU = poziom 7 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego, umiejętności – uczenie się P7S_KR = poziom 7 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego, kompetencje społeczne – rola zawodowa</p>

Tabela 9. Charakterystyki poziomów 1–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz uczenia się nieformalnego

<p>P = poziom PRK (1...8) Z = charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze zawodowym</p>
<p>W = wiedza</p>
<p>T = teorie i zasady Z = zjawiska i procesy O = organizacja pracy N = narzędzia i materiały</p>
<p>U = umiejętności</p>
<p>I = informacje O = organizacja pracy N = narzędzia i materiały U = uczenie się i rozwój zawodowy</p>
<p>K = kompetencje społeczne</p>
<p>P = przestrzeganie reguł W = współpraca O = odpowiedzialność</p>
<p>Przykłady: P3Z_WT = poziom 3 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, wiedza – teorie i zasady P6Z_UO = poziom 6 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, umiejętności – organizacja pracy P4Z_KW = poziom 4 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, kompetencje społeczne – współpraca</p>

Wyniki swoich analiz wraz z propozycją poziomu dla danej kwalifikacji każdy z ekspertów umieszcza w zaproponowanej przez siebie tabeli zgodności. Taki sposób przedstawienia wyników analizy poszczególnych efektów uczenia się wraz z kryteriami weryfikacji ma kluczowe znaczenie dla rzetelnego określenia poziomu kwalifikacji. Schemat tabeli zgodności przedstawiony jest w załączniku 3.

4.3. Wybór zestawów lub efektów o kluczowym znaczeniu – wypracowanie tabeli zgodności

Na spotkaniu członkowie zespołu ekspertów dyskutują różnice pomiędzy przygotowanymi przez siebie propozycjami zapisów w tabeli zgodności i uzgadniają ostateczną wersję tej tabeli. Równocześnie dokonują wyboru kluczowych zestawów i kluczowych efektów uczenia się. Jeżeli poszczególne zestawy lub efekty odpowiadają składnikom opisu różnych poziomów i powstają wątpliwości dotyczące wskazania poziomu analizowanej kwalifikacji, kluczowe zestawy i efekty powinny być brane pod uwagę jako najbardziej istotne wyznaczniki poziomu PRK danej kwalifikacji. Kluczowe zestawy i efekty uczenia się powinny być wskazane w uzasadnieniu rekomendacji dotyczącej poziomu PRK do kwalifikacji.

Wybór kluczowych zestawów efektów uczenia się lub poszczególnych efektów uczenia się w zestawach powinien uwzględniać:

- szczególne znaczenie wybranych zestawów efektów uczenia się lub poszczególnych efektów uczenia się dla właściwej (skutecznej, rzetelnej, poprawnej, bezpiecznej) realizacji określonych działań;
- wyniki analizy informacji o kwalifikacji, w szczególności takich jak: syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się, krótka charakterystyka kwalifikacji, typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji oraz odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze;
- relacje między poszczególnymi efektami uczenia się (np. w parze „wymienia narzędzia...” – „wyjaśnia zastosowanie narzędzi...” pierwszy efekt zawiera się w drugim – kluczowym w tej parze). Podobnie jeśli w kwalifikacji jest także trzeci efekt „stosuje narzędzia do...”, to zapewne on będzie uznany za kluczowy).

Przygotowana przez zespół ekspertów tabela zgodności pozwala lepiej zrozumieć specyfikę analizowanych efektów uczenia się oraz ułatwia sformułowanie uzasadnienia do rekomendacji. Dokumentowanie wyników analizy przy pomocy tabeli zgodności czyni proces przypisywania poziomu PRK do kwalifikacji przejrzystym i wiarygodnym.

4.4. Opracowanie rekomendacji dotyczącej przypisania poziomu PRK do kwalifikacji

Eksperci wspólnie opracowują rekomendację wraz z tabelą zgodności zawierającą wszystkie zestawy i efekty uczenia się, ze wskazaniem zestawów lub efektów uczenia się w zestawach o kluczowym znaczeniu. Rekomendacja dotycząca przypisania poziomu PRK do kwalifikacji zawiera wskazanie poziomu PRK oraz uzasadnienie. Najważniejszym elementem uzasadnienia jest wskazanie na zgodność kluczowych zestawów efektów uczenia się lub poszczególnych efektów uczenia się ze składnikami opisu poziomu, który jest rekomendowany dla danej kwalifikacji.

Rekomendacja przyjmowana jest przez cały zespół zwykłą większością głosów. W razie nieobecności członka zespołu ekspertów na spotkaniu, podczas którego przygotowana została rekomendacja, dokument może być przyjęty drogą korespondencyjną (w trybie obiegowym). Rekomendację sporządzaną na piśmie podpisują wszyscy eksperci. W rekomendacji odnotowuje się zgłoszone przez członków zespołu ekspertów zdania odrębne. Rekomendację sporządza się z uwzględnieniem elementów ujętych w schemacie rekomendacji (zob. załącznik 2). Załącznikiem do rekomendacji jest ustalona przez zespół ekspertów tabela zgodności.

Aneks 1. Wybrane przepisy dotyczące przypisywania poziomu PRK

Przepisy regulujące przypisywanie poziomu PRK do kwalifikacji znajdują się w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 986) oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, trybu powoływania ekspertów oraz procedury porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r., poz. 1321).

Przepisy podstawowe	
Art. 1 ust 1 pkt 4 ustawy	Ustawa określa: (...) zasady przypisywania poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji;
Art. 2 pkt 17 ustawy	poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się;
Art. 2 pkt 18 ustawy	przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji – rozstrzygnięcie, podjęte na zasadach określonych w ustawie, o ustaleniu poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji dla danej kwalifikacji, na podstawie porównania efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji;
Jakie poziomy PRK przypisane są do kwalifikacji pełnych?	
Art. 8 ustawy	<p>Do kwalifikacji pełnych przypisuje się następujące poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) świadectwo ukończenia sześciolletniej szkoły podstawowej, świadectwo ukończenia szkoły muzycznej I stopnia i świadectwo ukończenia sześciolletniej ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 1 Polskiej Ramy Kwalifikacji; 2) świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej i świadectwo ukończenia gimnazjum – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 2 Polskiej Ramy Kwalifikacji; 3) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe: <ol style="list-style-type: none"> a) po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

**Art. 8
ustawy**

- b) po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
– oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 4) świadectwo czeladnicze wydawane po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia i zdaniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji
- 5) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe:
  - a) po ukończeniu technikum lub szkoły policealnej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, albo
  - b) po ukończeniu branżowej szkoły II stopnia albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
– oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 6) dyplom ukończenia szkoły artystycznej potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 7) świadectwo dojrzałości – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 8) dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, dyplom ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych i dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 5 Polskiej Ramy Kwalifikacji;

	<p>9) dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia oraz dyplom ukończenia jednolitych studiów magisterskich – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;</p> <p>10) dyplom doktorski – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.</p>
Kiedy można przypisać poziom PRK do kwalifikacji częściowej?	
Art. 9 pkt 1 ustawy	<p>Poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisuje się do kwalifikacji częściowych, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały opisane w sposób zawierający: <ol style="list-style-type: none"> a) syntetyczną charakterystykę efektów uczenia się, b) wyodrębnione zestawy efektów uczenia się, c) poszczególne efekty uczenia się w zestawach oraz kryteria weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się; 2) dokonano porównania efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia.
Na jakiej podstawie przypisuje się poziom PRK do kwalifikacji częściowej?	
Art. 21 pkt 1 ustawy	<p>Jeżeli wniosek [przyp. red. o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK] został rozpatrzony pozytywnie, minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji rynkowej po dokonaniu porównania efektów uczenia wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia.</p>
Art. 38 pkt 2 ustawy	<p>Minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uregulowanej po dokonaniu porównania efektów uczenia wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia.</p>
Jaka jest rola wnioskodawcy w przypisywaniu poziomu PRK?	
Art. 15 pkt 1 ustawy	<p>Wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 1 [przyp. red. o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK], zawiera: (...)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) propozycje dotyczące przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji i odniesienia do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży.

Art. 22 ustawy	Podczas ustalania właściwości ministra, o którym mowa w art. 18 ust. 3, konsultacji wniosku, o których mowa w art. 19 ust. 1, sporządzania opinii, o której mowa w art. 19 ust. 3, oceny wniosku, o której mowa w art. 20 ust. 1, oraz porównywania wymaganych efektów uczenia się dla danej kwalifikacji rynkowej, o którym mowa w art. 21 ust. 2, odpowiednio podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, minister właściwy, specjaliści oraz zespół ekspertów współpracują z podmiotem, o którym mowa w art. 14 ust. 1.
Kolejne kroki prowadzące do przypisania poziomu PRK (rola zespołu ekspertów, ministra właściwego, Rady Interesariuszy)	
Art. 21 pkt 2 ustawy	Porównania wymaganych efektów uczenia dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia dokonuje zespół ekspertów powołany przez ministra właściwego.
Art. 21 pkt 3 ustawy	Zespół ekspertów przedstawia ministrowi właściwemu rekomendację dotyczącą przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej. Rekomendacja zawiera efekty uczenia się wymagane dla tej kwalifikacji opisane zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1, będące podstawą przypisania tego poziomu, a także odniesienie do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży.
Art. 21 pkt 4 ustawy	Minister właściwy przedkłada rekomendację, o której mowa w ust. 3, do opinii Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.
Art. 21 pkt 5 ustawy	Jeżeli z rekomendacji wynika, że do danej kwalifikacji częściowej należy przypisać 6, 7 lub 8 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji, minister właściwy może wystąpić o opinię do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie zasadności dokonanego porównania wymaganych efektów uczenia dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Art. 21 pkt 6 ustawy	<p>Jeżeli opinia Rady Interesariuszy, o której mowa w ust. 4, jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozytywna – minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej zgodnie z treścią rekomendacji, o której mowa w ust. 3; 2) negatywna – zespół ekspertów sporządza ponownie rekomendację, w której odnosi się do opinii Rady Interesariuszy, a następnie minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej zgodnie z treścią ponownie sporządzonej rekomendacji.

Zespół ekspertów – powoływanie	
Art. 21 pkt 8 ustawy	<p>Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) warunki, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, o którym mowa w ust. 2, 2) tryb powoływania ekspertów do zespołu ekspertów, 3) procedurę porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia oraz sposób dokumentowania przebiegu tej procedury <p>– uwzględniając właściwe przygotowanie merytoryczne ekspertów i zapobieganie konfliktowi interesów.</p>
§ 4 rozporządzenia	<p>Do zespołu ekspertów minister właściwy powołuje pracowników urzędu obsługującego tego ministra lub pracowników jednostki jemu podległej lub przez niego nadzorowanej, lub osoby ze środowisk pracodawców i pracowników, stowarzyszeń zawodowych, stowarzyszeń branżowych, samorządów gospodarczych lub organizacji gospodarczych.</p>
Jakie warunki muszą spełniać osoby powołane do zespołu ekspertów?	
§ 2 ust. 1 rozporządzenia	<p>Do zespołu ekspertów dokonującego porównania efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwanego dalej „porównaniem efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji”, minister właściwy powołuje osoby, które posiadają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwanej dalej „PRK”, a do porównania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, dla której proponuje się przypisanie poziomu 6 PRK lub wyższego – kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 7 PRK, oraz 2) udokumentowane aktualne doświadczenie w: a) zakresie zbliżonym do działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację, lub b) ocenianiu jakości wykonywania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację, lub c) przygotowywaniu osób uczących się do podejmowania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację, lub d) ocenianiu przygotowania osób uczących się do podejmowania działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację, albo 3) wiedzę na temat sporządzania opisu kwalifikacji, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy, oraz na temat sposobu opisywania efektów uczenia się dla kwalifikacji, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Kogo nie można powołać do zespołu ekspertów?	
§ 3 rozporządzenia	Do zespołu ekspertów nie mogą być powołane osoby, które w jakikolwiek sposób lub w jakimkolwiek zakresie uczestniczyły w przygotowywaniu opisu danej kwalifikacji, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy, opisu efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy, lub propozycji dotyczących przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy.
Ile osób liczy zespół ekspertów?	
§ 5 ust 1 rozporządzenia	Do zespołu ekspertów minister właściwy powołuje 3 albo 5 osób spełniających warunki, o których mowa w § 2 ust. 1, przy czym co najmniej jedna spośród tych osób musi spełniać warunek, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, oraz co najmniej jedna spośród tych osób musi spełniać warunek, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.
§ 5 ust. 2 rozporządzenia	Jeżeli do zespołu ekspertów zostały powołane 3 osoby, minister właściwy może w każdym czasie powołać do zespołu ekspertów dodatkowe 2 osoby.
Czy informacja o składzie zespołu ekspertów jest jawna?	
§ 6 rozporządzenia	Minister właściwy niezwłocznie podaje na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji imiona i nazwiska osób powołanych do zespołu ekspertów.
Co jest przedmiotem analizy zespołu ekspertów?	
§ 10 ust. 1 rozporządzenia	W procedurze porównania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji zespół ekspertów dokonuje analizy stopnia złożoności i zaawansowania poszczególnych efektów uczenia się w zestawach, które odnosi do najlepiej odpowiadających składników opisu poziomów PRK 1–8 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy.
§ 10 ust. 2 rozporządzenia	Dokonując analizy, o której mowa w ust. 1, zespół ekspertów uwzględnia informacje zawarte we wniosku o włączenie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. d–k i art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy.
§ 10 ust. 5 rozporządzenia	W przypadku kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, przepisów ust. 2 i ust. 3 nie stosuje się. Analiza, o której mowa w ust. 1, dotyczy efektów kształcenia, które należy odnosić do najlepiej odpowiadających składników opisu poziomów PRK 6 i 7 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy, oraz składników opisu poziomów PRK 1–8 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy.

§ 10 ust. 6 rozporządzenia	W przypadku kwalifikacji uregulowanych, przepisów ust. 2 i ust. 3 nie stosuje się. Analiza, o której mowa w ust. 1, dotyczy efektów uczenia się określonych w przepisach regulujących daną kwalifikację.
W jaki sposób zespół ekspertów przeprowadza analizę?	
§ 11 ust. 1 rozporządzenia	Eksperci powołani do zespołu ekspertów niezależnie od siebie dokonują analizy, o której mowa w § 10 ust. 1, a następnie wyniki analizy wraz z propozycją przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji umieszczają w tabeli zgodności.
§ 11 ust. 2 rozporządzenia	Tabela zgodności zawiera opisy poszczególnych efektów uczenia się w zestawach sporządzone poprzez odniesienie do najlepiej odpowiadających składników opisu poziomów PRK z wykorzystaniem kodów składników opisów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy.
§ 11 ust. 3 rozporządzenia	W przypadku kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, tabela zgodności zawiera opisy poszczególnych efektów uczenia się w zestawach sporządzone poprzez odniesienie do najlepiej odpowiadających składników opisu poziomów PRK z wykorzystaniem kodów składników opisów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 i 4 ustawy.
§ 12 ust. 1 rozporządzenia	Po dokonaniu analizy, o której mowa w § 10 ust. 1, zespół ekspertów na spotkaniu: 1) sporządza projekt rekomendacji dotyczącej przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji, o której mowa w art. 21 ust. 3 ustawy, oraz omawia stanowiska ekspertów odmienne od projektu rekomendacji; 2) przyjmuje rekomendację dotyczącą przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji zwykłą większością głosów w obecności wszystkich ekspertów powołanych do zespołu ekspertów.
§ 10 ust. 3 rozporządzenia	W razie wątpliwości dotyczących rekomendowanego przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji, zespół ekspertów podejmuje rozstrzygnięcie w oparciu o wyodrębnione zestawy efektów uczenia się lub poszczególne efekty uczenia się w zestawach, uznane przez zespół ekspertów za najistotniejsze dla właściwej realizacji działań lub zadań, które potrafi wykonywać osoba posiadająca daną kwalifikację
§ 12 ust. 2 rozporządzenia	W przypadku nieobecności co najmniej jednego eksperta na spotkaniu, o którym mowa w ust. 1, zespół ekspertów przyjmuje rekomendację w drodze korespondencyjnej.
§ 12 ust. 3 rozporządzenia	Rekomendacja sporządzana jest na piśmie. Rekomendację podpisują wszyscy eksperci powołani do zespołu ekspertów.

Co stanowi dokumentację prac zespołu ekspertów?	
§ 13 ust. 1 rozporządzenia	Minister właściwy gromadzi dokumentację przebiegu procedury porównania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji.
§ 13 ust. 2 rozporządzenia	Porównanie efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji jest dokumentowane w: <ol style="list-style-type: none"> 1) tabeli zgodności, o której mowa w § 11 ust. 1; 2) notatkach ze spotkań zespołu ekspertów zawierających w szczególności wnioski ze spotkania oraz rozbieżności i uwagi dotyczące propozycji przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji.
Gdzie widnieje informacja o przypisanym poziomie PRK?	
Art. 10 pkt 1 ustawy	Przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uprawnia instytucje certyfikujące do umieszczania na dokumentach potwierdzających nadanie danej kwalifikacji znaku graficznego informującego o przypisanym poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji.
Art. 25 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o włączeniu kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. 2. Obwieszczenie zawiera informacje o: [...] 3) poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisanym do kwalifikacji rynkowej oraz odniesieniu do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży, zgodnie z art. 21 ust. 6;
Art. 38 ust. 3 ustawy	Minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o przypisaniu poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uregulowanej oraz o włączeniu kwalifikacji uregulowanej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
Art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy	[przyp. red. W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji gromadzi się informacje o kwalifikacjach rynkowych] <ol style="list-style-type: none"> c) przypisany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 3,
Art. 82 ust. 2 ustawy	Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji jest rejestrem jawnym.
Art. 82 ust. 1 ustawy	(...) Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji udostępnia się za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 83 ust. 5 ustawy	Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do kwalifikacji uregulowanych, kwalifikacji potwierdzonych dyplomami mistrza i świadectwami czeladniczymi wydawanymi po przeprowadzeniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu kursów dokształcających i szkoleń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, innych form kształcenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, oraz innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów dokształcających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.
------------------------------	--

Aneks 2. Schemat rekomendacji

.....
(oznaczenie ministra właściwego)

Rekomendacja dotycząca przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji

Nazwa kwalifikacji	
Członkowie zespołu ekspertów <i>(imię, nazwisko)</i>	1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. ....
Rekomendowany poziom kwalifikacji <i>(uzgodniony w wyniku dyskusji zespołu)</i>	
Odniesienie do poziomu Sektorowej Ramy Kwalifikacji <i>(o ile ustanowiono Sektorową Ramę Kwalifikacji w danym sektorze lub branży)</i>	
Uzasadnienie <i>(uzasadnienie powinno opierać się na wynikach przeprowadzonej analizy efektów uczenia się i wskazywać na ich zgodność z charakterystykami poziomów PRK pierwszego i drugiego stopnia)</i>	
Uwagi <i>(w tym rozbieżności dotyczące propozycji przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji, o ile wystąpiły)</i>	
Podpisy członków zespołu: 1. .... <i>(imię, nazwisko, miejscowość, data)</i> 2. .... <i>(imię, nazwisko, miejscowość, data)</i> 3. .... <i>(imię, nazwisko, miejscowość, data)</i> 4. .... <i>(imię, nazwisko, miejscowość, data)</i> 5. .... <i>(imię, nazwisko, miejscowość, data)</i>	

Załącznik:

Przyjęta przez zespół ekspertów tabela zgodności.

Aneks 3. Schemat tabeli zgodności

Tabela zgodności

Nazwa kwalifikacji		
Członkowie Zespołu <i>(imię i nazwisko)</i>		1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ...
Rekomendowany poziom PRK dla kwalifikacji		
Poziom PRK najlepiej odpowiadający zestawom efektów uczenia się*		Zestaw 1. .... Zestaw 2. ....
Zestaw 1.		
<i>(nazwa zestawu efektów uczenia się)</i>		
Lp.	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach*	Kryteria weryfikacji
1.	<i>(umiejętność w zestawie)</i>	<i>(1 kryterium weryfikacji do umiejętności w zestawie</i> <i>2 kryterium weryfikacji do umiejętności</i> <i>3 .....</i> <i>.....</i> <i>.....)</i>
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
<i>(kod)</i>		
2.	<i>(umiejętność w zestawie)</i>	<i>(1 kryterium weryfikacji do umiejętności w zestawie</i> <i>2 kryterium weryfikacji do umiejętności</i> <i>3 .....</i> <i>.....</i> <i>.....)</i>
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
<i>(kod)</i>		

3.	(umiejętność w zestawie)	(1 kryterium weryfikacji do umiejętności w zestawie 2 kryterium weryfikacji do umiejętności 3 ....)
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
(kod)		
Zestaw 2.		
(nazwa zestawu efektów uczenia się)		
Lp.	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach*	Kryteria weryfikacji
1.	(umiejętność w zestawie)	(1 kryterium weryfikacji do umiejętności w zestawie 2 kryterium weryfikacji do umiejętności 3 ....)
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
(kod)		
2.	(umiejętność w zestawie)	(1 kryterium weryfikacji do umiejętności w zestawie 2 kryterium weryfikacji do umiejętności 3 ....)
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
(kod)		
Podpisy członków Zespołu:		
.....		
.....		
.....		
miejsowość, dd – mm – rrrr		

*W tabeli zgodności należy zaznaczyć zestaw/y efektów uczenia się / efekty uczenia się o kluczowym znaczeniu dla kwalifikacji.

Aneks 4. Przykładowa rekomendacja wraz z tabelą zgodności

Przykład został zaczerpnięty z dokumentacji pierwszej włączonej do ZSK kwalifikacji rynkowej „Montowanie stolarki budowlanej” procedowanej w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa.

Na potrzeby publikacji usunięto nazwiska ekspertów, dostosowano układ tabel do zaktualizowanego schematu, jednak treść rekomendacji i tabel nie została zmieniona.

W przykładzie tym eksperci wskazują m.in.: że *Nie wszystkie kategorie opisowe Umiejętności (U) mają swoją reprezentację w kryteriach weryfikacji efektów uczenia się – brakuje kategorii „Uczenie się i rozwój zawodowy” (UU)*. Należy zauważyć, że nie ma obowiązku wskazywania efektów uczenia się odnoszących się do wszystkich deskryptorów (składników opisu) danego poziomu PRK. Nie ma też obowiązku wskazywania potrójnych (odniesionych do wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) kryteriów weryfikacji w stosunku do każdego wymienionego efektu.

Rekomendacja dotycząca przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji

Nazwa kwalifikacji rynkowej	Montowanie stolarki budowlanej
Imię i nazwisko członków zespołu ekspertów	1. ... 2. ... 3. ...
Rekomendowany poziom kwalifikacji <i>(uzgodniony w wyniku dyskusji zespołu)</i>	Zespół ekspertów rekomenduje przypisanie 3. poziomu PRK do kwalifikacji rynkowej
Odniesienie do poziomu Sektorowej Ramy Kwalifikacji <i>(o ile ustanowiono SRK w danym sektorze lub branży)</i>	Brak ustanowionej SRK w budownictwie (prace w toku)

<p>Uzasadnienie (uzasadnienie powinno opierać się na wynikach przeprowadzonej analizy efektów uczenia się i wskazywać na ich zgodność z charakterystykami poziomów PRK pierwszego i drugiego stopnia)</p>	<p>Efekty uczenia się przedstawione w formularzu dla kwalifikacji „Montaż stolarki budowlanej” w postaci: „Syntetycznej charakterystyki efektów uczenia się”, zestawów efektów uczenia się, poszczególnych efektów uczenia się w zestawach oraz kryteriów weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się – spełniają w zdecydowanej większości charakterystyki poziomu 3. Polskiej Ramy Kwalifikacji drugiego stopnia o charakterze zawodowym.</p> <p>W dwóch kategoriach opisowych PRK stwierdzono efekty uczenia się na poziomie drugim (Tabela zgodności – załącznik nr 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – P2Z_UN w odniesieniu do używania typowych narzędzi pracy i prostych działań zawodowych;
	<ul style="list-style-type: none"> – P2Z_KO w odniesieniu do kontrolowania jakości własnej pracy z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i procedur kontrolnych. <p>W wyniku szczegółowej analizy efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji zespół stwierdził, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Do poszczególnych efektów uczenia się oraz towarzyszących im kryteriów weryfikacji nie można przypisać w żadnym przypadku poziomu 4. Polskiej Ramy Kwalifikacji, co wynika ze szczegółowej analizy (Tabela zgodności – załącznik nr 1). – W kryteriach weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się brakuje konsekwencji w stosowaniu kategorii opisowych PRK dotyczących Wiedzy (W). Uwaga ta nie dotyczy jedynie Zestawu 1., gdzie elementy weryfikacji wiedzy występują w każdym efekcie uczenia się. W pozostałych Zestawach od 2 do 4 niektóre efekty uczenia się pozbawione są kryteriów weryfikacji wiedzy. – Nie wszystkie kategorie opisowe Umiejętności (U) mają swoją reprezentację w kryteriach weryfikacji efektów uczenia się – brakuje kategorii „Uczenie się i rozwój zawodowy” (UU). – Nie wszystkie kategorie opisowe Kompetencji Społecznych (K) mają swoją reprezentację w kryteriach weryfikacji efektów uczenia się – brakuje kategorii „Współpraca” (KW). – W opisie punktu „Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się” występuje tekst nie dotyczący tytułowego zagadnienia, lecz charakteryzujący miejsca pracy i warunki pracy. Proponujemy go usunąć, a w to miejsce lepiej scharakteryzować efekty uczenia się. <p>Od osoby posiadającej niniejszą kwalifikację wymaga się przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – znajomości podstawowych pojęć i terminologii dotyczących wykonywanych zadań zawodowych (P3Z_WT); – wiedzy o zjawiskach i procesach dotyczących wykonywanych zadań zawodowych (P3Z_WZ); – wiedzy o typowych metodach i technologiach stosowanych przy wykonywaniu zadań zawodowych (P3Z_WO);

- wiedzy o zasadach, procedurach i normach bhp odnoszących się do wykonywanych zadań zawodowych (P3Z_WO);
- wiedzy o zasadach działania i posługiwania się narzędziami, maszynami i urządzeniami używanymi do wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych (P3Z_WN);
- wiedzy o podstawowych cechach używanych materiałów oraz wykonywanych produktów (P3Z_WN);
- umiejętności posługiwania się dokumentacją dotyczącą niezbyt złożonych zadań zawodowych (P3Z_UI);
- umiejętności dokonywania niezbyt złożonych obliczeń związanych z zadaniami zawodowymi (P3Z_UI);
- umiejętności wykonywania działań składających się na niezbyt złożone zadania zawodowe (P3Z_UO);
- umiejętności rozwiązywania prostych problemów występujących w trakcie wykonywania niezbyt złożonych zadań zawodowych (P3Z_UO);
- umiejętności używania typowego wyposażenia stanowisk pracy związanego z wykonywaniem prostych działań zawodowych, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa (P2Z_UN);
- umiejętności organizowania stanowiska pracy związanego
- z wykonywaniem niezbyt złożonych zadań zawodowych,
- z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa (P3Z_UN);
- postępowania zgodnie z przepisami, które dotyczą wykonywania zadań zawodowych (P3Z_KP);
- rzetelnego informowania o sprawach dotyczących wykonywanych zadań zawodowych (P3Z_KP);
- kontrolowania jakości własnej pracy z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i procedur kontrolnych (P2Z_KO).

Efekty uczenia się wymagane dla analizowanej kwalifikacji zostały odniesione do charakterystyk poziomów 1–8 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym. Pomocniczo korzystano z uniwersalnych charakterystyk poziomów.

Wyniki analizy efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji zostały zaakceptowane przez wszystkich członków zespołu jednomyślnie.

<p>Uwagi (w tym rozbieżności dotyczące propozycji przypisania poziomu PRK do danej kwalifikacji, o ile wystąpiły)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – w Zestawie 1., w umiejętności „Wykonuje montaż ościeżnicy” zmodyfikować zapis kryterium „Wskazuje minimalne szerokości szczelin pomiędzy ościeżem a ramą ościeżnicy w zależności od stosowanego uszczelnienia” przez zastąpienie wyrazu „minimalne” wyrazem „właściwe” oraz zmodyfikować zapis kryterium „Stosuje sposoby mocowania ościeżnicy w zależności od rodzaju montowanego okna” przez dodanie na końcu wyrazów „i ościeża”. – w Zestawie 2., w umiejętności „Wykonuje montaż ościeżnicy” zmodyfikować zapis kryterium „Mocuje okno dachowe do krokwi” zastępując go zapisem „Mocuje ościeżnicę do krokwi” oraz zmodyfikować zapis kryterium „Mocuje okno dachowe do łąty” zastępując go zapisem „Mocuje ościeżnicę do łąty”. – w Zestawie 3. zmodyfikować umiejętność „Wymienia podstawowe parametry i wymagania stawiane typowym i energooszczędnym drzwiom zewnętrznym oraz wewnętrznym” przez zastąpienie wyrazu „typowym” wyrazem „standardowym”. – w Zestawie 3., w umiejętności „Wykonuje izolację termiczną połączenia ościeżnicy z ościeżem” zmodyfikować zapis kryterium „Identyfikuje dostępne preparaty niezbędne do izolowania połączeń ościeżnicy z ościeżem” zastępując wyraz „preparaty” wyrazem „wyroby”. <p>Niniejsze rekomendacje zostały uzgodnione i zaakceptowane przez Wnioskodawcę.</p>
<p>Podpisy członków zespołu:</p> <p>1. .... (imię, nazwisko, miejscowość, data)</p> <p>2. .... (imię, nazwisko, miejscowość, data)</p> <p>3. .... (imię, nazwisko, miejscowość, data)</p> <p style="text-align: right;">Warszawa, dnia ..... 2017 r.</p>	

Tabela zgodności

Nazwa kwalifikacji rynkowej	Montowanie stolarki budowlanej (nazwa zgłoszonej kwalifikacji „Montaż stolarki budowlanej”)
Członkowie zespołu (imię i nazwisko)	1. ... 2. ... 3. ...
Rekomendowany poziom PRK dla kwalifikacji	3 PRK
Poziom PRK najlepiej odpowiadający zestawom efektów uczenia się	Zestaw 1. PRK 3 Zestaw 2. PRK 3 Zestaw 3. PRK 3 Zestaw 4. PRK 3

Zestaw 1.**Montaż okien zewnętrznych i drzwi balkonowych**

Lp.	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
1.	Posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami, katalogami oraz instrukcjami montażu okien i drzwi balkonowych	a) czyta dokumentację projektową w zakresie okien i drzwi balkonowych, b) potrafi uzyskać dostęp i korzystać z norm i katalogów związanych z montażem okien i drzwi balkonowych, c) posługuje się instrukcjami montażowymi, d) wskazuje możliwości poszerzenia swojej wiedzy i umiejętności w zakresie stolarki budowlanej, e) wymienia źródła informacji dotyczących technologii stosowanych w produkcji i montażu stolarki budowlanej;
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
P3Z_WO, P3Z_UI, P2Z_KO		
2.	Wymienia podstawowe parametry i wymagania stawiane standardowym oraz energooszczędnym oknom i drzwiom balkonowym	a) wymienia podstawowe typy okien i drzwi balkonowych, b) charakteryzuje parametry okien i drzwi balkonowych, c) czyta etykiety i oznaczenia na oknach, potrafi je interpretować, d) opisuje cechy charakterystyczne budowy drzwi i okien standardowych i energooszczędnych, e) potrafi sklasyfikować okna na podstawie deklarowanych parametrów.
P3Z_WT, P3Z_WN		

3.	Dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do montażu okien i drzwi balkonowych	<ul style="list-style-type: none"> a) wskazuje niezbędne materiały i narzędzia do montażu okien i drzwi balkonowych, b) posługuje się sprzętem do montażu okien i drzwi balkonowych.
	P3Z_WN, P3Z_UN	
4.	Przygotowuje ościeże do montażu ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) wykonuje obmiar ościeży okiennych i drzwiowych, b) identyfikuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe, c) ocenia czy zapewniona jest dostateczna szerokość szczeliny na obwodzie między ościeżem, a ościeżnicą i czy jest miejsce na kliny dystansowe od dołu.
	P3Z_UI, P3Z_UO, P2Z_KO	
5.	Wykonuje montaż ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje jak powinny być rozmieszczone punkty mocowania na obwodzie ościeżnicy dla danego typu okien, b) stosuje klocki podporowe i dystansowe, c) wskazuje właściwe szerokości szczelin pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy w zależności od stosowanego uszczelnienia, d) stosuje sposoby mocowania ościeżnicy, w zależności od rodzaju montowanego okna i ościeża.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN, P3Z_KW	
6.	Osadza skrzydło okna i drzwi balkonowych w ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) osadza skrzydło okna i drzwi balkonowych w ościeżnicy, b) rozróżnia podstawowe okucia stolarki budowlanej, c) ocenia dokładność spasowania i domykania okna, d) wykonuje regulację okna.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
7.	Wykonuje izolację termiczną połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty niezbędne do izolowania połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) opisuje podstawowe funkcje uszczelnienia pomiędzy ościeżem, a ościeżnicą, c) wykonuje izolację pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	

8.	Wykonuje izolację wewnętrzną i zewnętrzną połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty i inne elementy uszczelniające niezbędne do wykonania zewnętrznych i wewnętrznych połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) opisuje podstawowe funkcje uszczelnień wewnętrznych i zewnętrznych pomiędzy ościeżem, a ościeżnicą, c) wykonuje izolację zewnętrzną i wewnętrzną pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
9.	Montuje parapet wewnętrzny i zewnętrzny	<ul style="list-style-type: none"> a) definiuje funkcje parapetów wewnętrznych i zewnętrznych w stolarnie budowlanej, b) opisuje z jakich materiałów/komponentów wykonane są parapety wewnętrzne i zewnętrzne, c) montuje parapety wewnętrzne i zewnętrzne, d) opisuje zasady uszczelniania i izolowania parapetów wewnętrznych i zewnętrznych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
10.	Wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty niezbędne do wykonania wykończenia połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
11.	Wykonuje roboty związane z demontażem okien i drzwi balkonowych	<ul style="list-style-type: none"> a) stosuje zasady bezpieczeństwa związane z demontażem okien i drzwi balkonowych, b) charakteryzuje podstawowe elementy okien i drzwi balkonowych, c) wykonuje demontaż poszczególnych elementów okien i drzwi balkonowych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
12.	Ocenia jakość wykonania robót montażowych	<ul style="list-style-type: none"> a) stosuje podstawowe zasady montażu okien i drzwi balkonowych, b) ocenia jakość wykonania robót montażowych w odniesieniu do podstawowych zasad i wymagań, c) ocenia jakość robót wykończeniowych montażu okien i drzwi balkonowych.
	P3Z_WO, P2Z_KO	
13.	Wykonuje obmiar robót związanych z montażem okien i drzwi balkonowych	<ul style="list-style-type: none"> a) wykonuje obmiar ościeży okiennych i drzwiowych, b) identyfikuje i stosuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe, c) charakteryzuje graniczne odchyłki wymiarów otworów okiennych w murze budynku.
	P3Z_WT, P3Z_UI	

14.	Stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania montażu okien zewnętrznych i drzwi balkonowych	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia i stosuje środki ochrony indywidualnej właściwe dla wykonywanych zadań zawodowych montażu okien i drzwi balkonowych, b) omawia i stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien zewnętrznych i drzwi balkonowych, c) omawia i stosuje zasady ochrony przeciwpożarowej podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien zewnętrznych i drzwi balkonowych, d) omawia i stosuje zasady ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien zewnętrznych i drzwi balkonowych, e) powiadamia przełożonych w przypadku wystąpienia sytuacji stanowiącej zagrożenie zdrowia i życia przy wykonywaniu zadań zawodowych podczas montażu okien zewnętrznych i drzwi balkonowych. f) wymienia i omawia etapy montowania stolarki budowlanej, w których niezbędna jest współpraca z zespołem montażowym.
P3Z_WO, P3Z_UN, P3Z_KP, P3Z_KW		
Zestaw 2.		
Montaż okien dachowych		
15.	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach Posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami, katalogami oraz instrukcjami montażu okien dachowych	Kryteria weryfikacji <ul style="list-style-type: none"> a) czyta dokumentację projektową w zakresie okien dachowych, b) potrafi uzyskać dostęp i korzystać z norm i katalogów związanych z montażem okien dachowych, c) wymienia podstawowy asortyment okien dachowych, d) charakteryzuje rodzaje okien dachowych, e) posługuje się instrukcjami montażowymi okien dachowych.
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
P3Z_WO, P3Z_UI		

16.	Charakteryzuje podstawowe parametry i wymagania stawiane standardowym i energooszczędnym oknom dachowym	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia parametry okien dachowych, b) wymienia podstawowy asortyment okien dachowych, c) charakteryzuje rodzaje okien dachowych, d) czyta etykiety i oznaczenia na oknach dachowych, potrafi je interpretować, e) wymienia cechy charakterystyczne budowy standardowych okien dachowych oraz energooszczędnych, f) potrafi sklasyfikować okna dachowe na podstawie deklarowanych parametrów.
	P3Z_WT, P3Z_WN	
17.	Dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do montażu okien dachowych	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia niezbędne materiały i narzędzia do montażu okien dachowych, b) posługuje się sprzętem do montażu okien dachowych.
	P3Z_WN, P3Z_UN	
18.	Przygotowuje otwór montażowy do montażu okien dachowych	<ul style="list-style-type: none"> a) przygotowuje miejsce na otwór montażowy w zależności od rodzaju okna i szerokości rozstawu krokwi, b) przygotowuje miejsce na otwór montażowy poprzez wykonanie nadbitek i wymianów, c) omawia i identyfikuje dozwolone tolerancje wymiarowe przy przygotowaniu otworu montażowego, d) wycina otwór montażowy w folii dachowej, e) wycina istniejące łąty dachowe w obszarze otworu montażowego.
	P3Z_UI, P3Z_UO, P2Z_UN, P3Z_WN	
19.	Wykonuje montaż ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia sposoby mocowania ościeżnicy w zależności od rodzaju montowanego okna, b) charakteryzuje jak powinny być rozmieszczone punkty mocowania na obwodzie ościeżnicy dla danego typu okien, c) przygotowuje ościeżnicę do montażu, d) mocuje ościeżnicę do krokwi, e) mocuje ościeżnicę do łąty, f) potrafi wypoziomować ościeżnicę.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
20.	Wykonuje montaż skrzydła okna dachowego	<ul style="list-style-type: none"> a) omawia sposoby montażu skrzydła okna dachowego w ościeżnicy, b) osadza skrzydło okna dachowego w ościeżnicy, c) wycenia podstawowe okucia okien dachowych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	

21.	Reguluje ustawienie okna dachowego	<ul style="list-style-type: none"> a) omawia wymagania w zakresie spasowania i domykania okna dachowego, b) ocenia dokładność spasowania i domykania okna dachowego, c) reguluje okno dachowe, d) stosuje podstawowe przyrządy niezbędne do regulacji okna dachowego, e) sprawdza szczeliny wzdłuż krawędzi pionowych okna i umie dokonać korekty przy nieprawidłowościach.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN, P2Z_KO	
22.	Wykonuje obróbkę wewnętrzną okna dachowego	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty i inne elementy uszczelniające niezbędne do wykonania wewnętrznych połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) wykonuje montaż rynienki do odprowadzania wody, c) mocuje folię dachową wokół okna, d) potrafi stosować szpalety okienne w celu wykonania wykończenia wewnętrznego okna.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
23.	Montuje kołnierz uszczelniający	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje budowę kołnierza uszczelniającego, b) montuje poszczególne elementy kołnierza uszczelniającego.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
24.	Wykonuje obróbkę zewnętrzną okna dachowego	<ul style="list-style-type: none"> a) omawia zasady obróbki zewnętrznej okna dachowego b) przygotowuje kliny uszczelniające, aby nie przeszkadzały w układaniu pokrycia dachowego, c) układa pokrycie dachowe wokół okna.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
25.	Wykonuje roboty związane z demontażem okien dachowych	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia zasady demontażu okien dachowych, b) charakteryzuje podstawowe elementy okien dachowych c) stosuje zasady bezpieczeństwa przy pracach związanych z demontażem, d) demontuje w odpowiedniej kolejności poszczególne elementy okna dachowego.
	P3Z_WO, P3Z_UO, P3Z_UN	
26.	Ocenia jakość wykonania robót montażowych	<ul style="list-style-type: none"> a) stosuje podstawowe zasady montażu okien dachowych, b) ocenia jakość wykonania robót montażowych w odniesieniu do podstawowych zasad i wymagań, c) ocenia jakość robót wykończeniowych montażu okien dachowych.
	P3Z_WO, P2Z_KO	

27.	Wykonuje obmiar robót związanych z montażem okien dachowych	a) wykonuje obmiar do montażu ościeżnicy okien dachowych, b) charakteryzuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe.
P3Z_WT, P3Z_UI		
28.	Stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania montażu okien dachowych	a) wymienia i stosuje środki ochrony indywidualnej właściwe dla wykonywanych zadań zawodowych montażu okien dachowych, b) wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien dachowych, c) omawia i stosuje zasady ochrony przeciwpożarowej podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien dachowych, d) omawia i stosuje zasady ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu okien dachowych, e) powiadamia przełożonych w przypadku wystąpienia sytuacji stanowiącej zagrożenie zdrowia i życia przy wykonywaniu zadań zawodowych podczas montażu okien dachowych.
P3Z_WO, P3Z_UN, P3Z_KP		
Zestaw 3.		
Montaż drzwi zewnętrznych i wewnętrznych		
	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
29.	Posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami, katalogami oraz instrukcjami montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych	g) czyta dokumentację projektową w zakresie drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, h) potrafi uzyskać dostęp i korzystać z norm i katalogów związanych z montażem drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, i) posługuje się instrukcjami montażowymi.
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
P3Z_WO, P3Z_UI		

30.	Wymienia podstawowe parametry i wymagania stawiane standardowym i energooszczędnym drzwiom zewnętrznym oraz wewnętrznym	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje podstawowe typy drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, b) opisuje parametry drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, c) czyta etykiety i oznaczenia na drzwiach, potrafi je interpretować, d) wymienia cechy charakterystyczne budowy drzwi standardowych i energooszczędnych, e) potrafi sklasyfikować drzwi na podstawie deklarowanych parametrów.
	P3Z_WT, P3Z_WN	
31.	Dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do montażu drzwi	<ul style="list-style-type: none"> a) wskazuje niezbędne materiały i narzędzia do montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, b) posługuje się sprzętem do montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
	P3Z_WN, P3Z_UN	
32.	Przygotowuje ościeże do montażu ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) wykonuje obmiar ościeży drzwiowych, b) charakteryzuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe, c) ocenia, czy zapewniona jest dostateczna szerokość szczeliny na obwodzie między ościeżem, a ościeżnicą.
	P3Z_WT, P3Z_UI, P3Z_UO, P2Z_KO	
33.	Wykonuje montaż ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje jak powinny być rozmieszczone punkty mocowania na obwodzie ościeżnicy dla danego typu drzwi, b) określa minimalne szerokości szczelin pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy, c) charakteryzuje zakres i kolejność prac przy montażu ościeżnicy stałej, d) charakteryzuje zakres i kolejność prac przy montażu ościeżnicy regulowanej, e) mocuje ościeżnicę.
	P3Z_WO, P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
34.	Osadza skrzydło drzwi w ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) osadza skrzydło drzwi zewnętrznych i wewnętrznych w ościeżnicy, b) charakteryzuje podstawowe okucia stolarki budowlanej dotyczące drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	

35.	Wykonuje regulację położenia skrzydła drzwi w ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) omawia wymagania w zakresie dopasowania skrzydła drzwi w ościeżnicy b) ocenia dokładność spasowania i domykania, c) wykonuje regulację za pomocą zawiasów
	P3Z_WN, P3Z_UO, P2Z_KO	
36.	Wykonuje izolację termiczną połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) identyfikuje dostępne wyroby niezbędne do izolowania połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) definiuje podstawowe funkcje uszczelnienia pomiędzy ościeżem, a ościeżnicą, c) wykonuje izolację pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy.
	P3Z_WZ, P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
37.	Wykonuje izolację wewnętrzną i zewnętrzną połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty i inne elementy uszczelniające niezbędne do wykonania zewnętrznych i wewnętrznych połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) charakteryzuje podstawowe funkcje uszczelnień wewnętrznych i zewnętrznych pomiędzy ościeżem, a ościeżnicą, c) wykonuje izolację zewnętrzną i wewnętrzną pomiędzy ościeżem, a ramą ościeżnicy.
	P3Z_WZ, P3Z_UO, P3Z_UN	
38.	Montuje progi w drzwiach zewnętrznych i wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje funkcje progów w drzwiach zewnętrznych i wewnętrznych, b) opisuje z czego wykonane są progi, c) przygotowuje otwór drzwiowy do montażu progów, d) montuje progi w drzwiach zewnętrznych i wewnętrznych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
39.	Wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje dostępne preparaty niezbędne do wykonania wykończenia połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
40.	Wykonuje roboty związane z demontażem drzwi	<ul style="list-style-type: none"> a) stosuje zasady bezpieczeństwa związane z demontażem drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, b) charakteryzuje podstawowe elementy drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, c) wykonuje demontaż poszczególnych elementów drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	

41.	Ocenia jakość wykonania robót montażowych	<ul style="list-style-type: none"> a) określa podstawowe zasady montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych b) ocenia jakość wykonania robót montażowych w odniesieniu c) do podstawowych zasad i wymagań, d) ocenia jakość robót wykończeniowych montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
P3Z_WO, P2Z_KO		
42.	Wykonuje obmiar robót związanych z montażem drzwi	<ul style="list-style-type: none"> a) wykonuje obmiar ościeży drzwiowych, b) identyfikuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe, c) wskazuje graniczne odchyłki wymiarów otworów drzwiowych w murze budynku.
P3Z_WT, P3Z_UI, P3Z_UO		
43.	Stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia i stosuje środki ochrony indywidualnej właściwe dla wykonywanych zadań zawodowych montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, b) wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, c) omawia i stosuje zasady ochrony przeciwpożarowej podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, d) omawia i stosuje zasady ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, e) powiadamia przełożonych w przypadku wystąpienia sytuacji stanowiącej zagrożenie zdrowia i życia przy wykonywaniu zadań zawodowych podczas montażu drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
P3Z_WO, P3Z_UN, P3Z_KP		
Zestaw 4.		
Montaż bram i krat		

	Poszczególne efekty uczenia się w zestawach	Kryteria weryfikacji
44.	Posługuje się dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, normami, katalogami oraz instrukcjami montażu bram i krat	<ul style="list-style-type: none"> a) czyta dokumentację projektową w zakresie bram i krat, b) potrafi uzyskać dostęp i korzystać z norm i katalogów związanych z montażem bram i krat, c) posługuje się instrukcjami montażowymi
Najlepiej dopasowany(e) składnik(i) opisu poziomów PRK:		
P3Z_WO, P3Z_UI		
45.	Wymienia podstawowe parametry i wymagania stawiane typowym bramom i kratom	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia podstawowe typy bram i krat, b) charakteryzuje parametry bram i krat, c) czyta etykiety i oznaczenia na bramach i kratach, d) opisuje cechy charakterystyczne budowy bram i krat, e) potrafi sklasyfikować bramy i kraty na podstawie deklarowanych parametrów.
P3Z_WT, P3Z_WN		
46.	Dobiera materiały, narzędzia i sprzęt do montażu bram i krat	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje niezbędne materiały i narzędzia do montażu bram i krat, b) posługuje się sprzętem do montażu bram i krat.
P3Z_WN, P3Z_UN		
47.	Przygotowuje ościeże do montażu ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje wymagania w zakresie przygotowania ościeża do montażu ościeżnicy, b) wykonuje obmiar ościeży bramowych, c) wykonuje kontrolę otworu do montażu bram i krat, d) identyfikuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe, e) ocenia czy zapewniona jest dostateczna szerokość szczeliny na obwodzie między ościeżem, a ościeżnicą, f) potrafi oczyścić, wyrównać krawędzie i powierzchnie przygotowanego otworu bramy.
P3Z_WN, P3Z_UI, P3Z_UO, P2Z_UN, P2Z_KO		

48.	Wykonuje montaż ościeżnicy	<ul style="list-style-type: none"> a) zaznacza na otworze poziomy, na których montowane będą elementy ościeżnicy, b) charakteryzuje zakres i kolejność prac przy montażu ościeżnicy, c) łączy ze sobą poszczególne belki ościeżnicy, d) osadza ościeżnicę w otworze ściany.
	P3Z_WO, P3Z_UO, P3Z_UN	
49.	Montuje prowadnice rolek bieżnych	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zakres i kolejność prac przy montażu rolek bieżnych, b) przygotowuje bramę do montażu rolek bieżnych, c) wykonuje montaż rolek bieżnych.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
50.	Montuje skrzydła bram lub segmenty skrzydeł	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zakres i kolejność prac przy montażu skrzydeł lub segmentów bramy, b) przygotowuje bramę do montażu skrzydła lub segmentów, c) osadza skrzydło bramy w ościeżnicy, d) montuje segmenty bramy lub kraty.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
51.	Wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje technologie wykonania wykończenia połączeń ościeżnicy z ościeżem, b) stosuje dostępne preparaty niezbędne do wykonania wykończenia połączeń ościeżnicy z ościeżem, c) wykonuje wykończenie połączenia ościeżnicy z ościeżem.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
52.	Wykonuje roboty związane z demontażem bram i krat	<ul style="list-style-type: none"> a) stosuje zasady bezpieczeństwa związane z demontażem bram i krat, b) charakteryzuje podstawowe elementy budowy bram i krat, c) wykonuje demontaż poszczególnych elementów bram i krat.
	P3Z_WN, P3Z_UO, P3Z_UN	
53.	Ocenia jakość wykonania robót montażowych	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje podstawowe zasady jakości montażu bram i krat, b) ocenia jakość wykonania robót montażowych w odniesieniu do podstawowych zasad i wymagań, c) ocenia jakość robót wykończeniowych montażu bram i krat.
	P3Z_WO, P2Z_KO	
54.	Wykonuje obmiar robót związanych z montażem bram i krat	<ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje graniczne odchyłki wymiarów otworów montażowych w murze budynku, b) wykonuje obmiar ościeży bram i krat, c) identyfikuje maksymalne dozwolone tolerancje wymiarowe.
	P3Z_WT, P3Z_UI, P3Z_UO	

55.	Stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania montażu bram i krat	<ul style="list-style-type: none"> a) wymienia i stosuje środki ochrony indywidualnej właściwe dla wykonywanych zadań zawodowych montażu bram i krat, b) wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu bram i krat, c) omawia i stosuje zasady ochrony przeciwpożarowej podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu bram i krat, d) omawia i stosuje zasady ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych podczas montażu bram i krat, e) powiadamia przełożonych w przypadku wystąpienia sytuacji stanowiącej zagrożenie zdrowia i życia przy wykonywaniu zadań zawodowych podczas montażu bram i krat.
P3Z_WO, P3Z_UN, P3Z_KP		
Dodatkowe informacje	Zawarte w niniejszej tabeli poszczególne efekty uczenia się w zestawach oraz kryteria weryfikacji zostały uzgodniona i zaakceptowane przez Wnioskodawcę.	
<p>Podpisy członków zespołu:</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p style="text-align: right;">Warszawa, dnia ..... 2017 r.</p>		

Przypisywanie poziomu PRK do kwalifikacji

W ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z 22 grudnia 2015 roku ustanowiono procedurę przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) do kwalifikacji. Dotyczy ona przede wszystkim kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego.

Publikacja powstała z myślą o osobach, które zostały powołane do zespołu ekspertów przygotowujących dla właściwego ministra rekomendację dotyczącą poziomu PRK kwalifikacji, która ma być włączona do ZSK.

Informacje zawarte w publikacji mogą być również przydatne dla osób przygotowujących wnioski o włączenie kwalifikacji do ZSK, zwłaszcza w odniesieniu do pola dotyczącego proponowanego poziomu PRK zgłaszanej kwalifikacji.

Instytut Badań Edukacyjnych

Głównym zadaniem Instytutu jest prowadzenie badań, analiz i prac przydatnych w rozwoju polityki i praktyki edukacyjnej.

Instytut zatrudnia badaczy zajmujących się edukacją – pedagogów, socjologów, psychologów, ekonomistów, politologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych – wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach, o różnych doświadczeniach zawodowych, które obejmują, oprócz badań naukowych, także pracę dydaktyczną, doświadczenie w administracji publicznej czy działalność w organizacjach pozarządowych.

Instytut uczestniczy w realizacji międzynarodowych projektów badawczych oraz projektów systemowych współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel. +48 22 241 71 00

ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl